

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fehér-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1965. december 21.

00 1. új filmek a mozik karácsonyi műsorán

is/tr/m/fm/cz

1965. december 21.

a filmszínházak három új játékfilmet mutatnak be december 23-án. ezen a napon lép első ízben a film barátainak milliós tábora elé két fiatal rendező kardos ferenc és rózsá jános első játékfilmjével a „gyerekbetegségek„-kel. a rendezők saját forgatókönyvüket vitték filmre. a történet főszereplői gyermekek, bár a film felnőtteknek készült. az alkotók végig kísérik kis hősiüket attól kezdve, hogy szeptemberben belép az iskola kapuján, egészen az első osztály befejezéséig, addig, amíg az évvégi dolgozatában már önálló gondolatait írja le. a film azt mutatja be, hogyan látja egy gyermek a felnőttek világát, csodálja a számára érthetetlen technikát és a sokszor neki ugyancsak érthetetlen emberi kapcsolatokat. a film főszereplője két kislány és két kisfiú: kassai tünde, baranyai rita, géczy istván és lontai gábor. a felnőtteket keres emil és halász judit, valamint két „civil„ személy képviseli. eröss tamás egyetemista, akit az álmodozások korából már ismer a közönség, mint a film egyik mérnökét, most egy fodrászt játszik. a másik „civil„ patz dóri manóken, aki a filmben is hű marad szakmájához, mert itt is manóként alakít. sára sándor, a film operatőre is új feladatot kapott, hiszen most első ízben dolgozott színes filmmel.

ugyancsak december 23-án kerül a mozik vásznára a walt disney produkciójában forgatott „Lobo, a farkas„ című színes, amerikai film. a történet a századforduló idején new mexico komorfenségi sziklás tájain játszódik, ahol egy hatalmas farkas csatangol, s az ő legendás történetéről szól a film.

/folyt.köv./

-1-

le

bb 1. /uj filmek ... 1. folyt./ m

Lobo elfogójának kezdetben 100 dollár jutalmat tűztek ki és végül már ezer dollárt ígértek annak, aki megöli a farkasok királyát. az alkotást james algar rendezte, ernst thompson-seton elbeszélésének alapján. csütörtökön mutatják be a film-színházak a német demokratikus köztársaságban készült „martin kalandos ifjúsága„ című alkotást is. a forgatókönyvet hans schönrock: martin és a férfiak című elbeszéléséből írták. az 1920-as években játszódó történetet walter beck rendezte, a címszerepet ulrich balko játssza. a film a német munkásmozgalmak egyik epizódját eleveníti fel. /mti/

bb 2. százhatvan mázsa zeller egy holdon

vid/ká/tr/m/cz

1965. december 21.

a keleti-főcsatorna által nyújtott öntözési lehetőségek kihasználására 120 holdon termeltek ez évben kertészeti növényeket a földesi lenin termelőszövetkezetben. valamennyi növényfélésegnél magasabb volt a bevétel, mint amennyit terveztek, a kertészet összesen 350.000 forint többlettel zárt. az öntözés nemcsak a termésátlagokat emelte, de újabb kultúrák meghonosítását is lehetővé tette. először próbálkoztak az idén zellerrel, 10 holdon termelték, s holdankint 160 mázsa termését takarították be. voltak olyan gumók, amelyeknek súlya elérte a 80 dekát. /mti/

bb 4. halkéltető „üzem„ tiszavasváriban

vid/ká/tr/m/cz

1965. december 21.

kelet-magyarország legnagyobb halkéltető „üzemét„ építik fel 1966-ban tiszavasváriban. a korszerűen berendezett, hőszabályozó fűtőtestekkel felszerelt, üvegtetős házakkal rendelkező kéltető feladata lesz ellátni halivadékkal szabócs, hajdu és borsod megyék termelőszövetkezeit. az új év második felében már több-százezer márna, harcsa és ponty ivadékot szállítanak el innen felső-tisza vidékére. /mti/

-2-

bb 3. készülődés az észak-amerikai turnéra - a sportcsarnokban tartják az állami népi együttes külföldi vendégjátékának rendezőpróbáját

1 ol gk vm fm

1965. december 21.

tizenkilencedik külföldi turnéjára készül a világszerte sok sikert aratott magyar állami népi együttes. fehér istván igazgató tájékoztatása szerint eddig 23 ország közönségét hódította meg a 100 tagú együttes, s a január-februári észak-amerikai vendégjáték során további két országban mutatkoznak be. a „hétszínvirág„ című új műsor nagy sikerű novemberi bemutatója óta napirenden vannak a próbák, folyik a készülődés. előreláthatólag hat-nyolc hétig lesznek távol, az előadássorozatot new yorkban kezdik, fellépnek északkelet-amerika több nagy városában, majd kanadában, torontóban és montrealban mutatják be műsorukat, a turné new yorkban ér majd véget. ezúttal ugyancsak komoly felkészülésre van szükség, hiszen a vendéglátó színházakban zenekari árok híján valamennyi szereplőnek, a zenekarnak is a színpadon kell produkcióját bemutatnia. ez a körülmény különleges feladatot ró a rendezésre, tervezik, hogy januárban a sportcsarnokban tartanak egy próbát, ahol megteremthetik a vendégjáték várható körülményeit.

a felkészüléshez tartozik az is, hogy tapasztalatcserét folytattak a rádió észak-amerikában járt gyermekkarának vezetőjével, botka valériával, s a napokban kikérik a nemrég hazatért róna viktor tanácsait is. az előadásokon két műsort mutatnak be majd, az „ecseri lakodalmas„-t „magyar rapszódia„ és a „muzsikáló tájak„-at „magyar képek„ címmel. ismét nagy poggyásszal utaznak, 5400 darabot tesz ki csak a szükséges kosztüm; a hangszerek, jelmezek és kellékek együtt csaknem 6 tonnát nyomnak. január 15-én délelőtt két il-18-as repülőgéppel ferihegyről indul az együttes, s londontól egy boeing-707-es gép repíti majd new yorkba. ugyanezek a gépeken szállítják a kellékeket is. az előzetes értesülések szerint a vendéglátó országokban máris nagy az érdeklődés.

a tervek szerint hazaérkezése után a „hétszínvirág„ című műsor „csiszolásával„ s egy nagyobb lélegzetű hazai nyári vidéki fellépéssorozattal előkészítésével foglalkozik majd a magyar állami népi együttes. /mti/

-3-

bb 5. több mint 17 millió különféle tankönyv, segédkönyv és egyéb pedagógiai mű 1966-ban

i vt/sk/m/zs

1965. december 21.

a tankönyvkiadó vállalat jövő évi terveiről tájékoztatták az illetékesek az mti munkatársát. az általános iskolai új reform-tankönyvek közül a befejező, negyedik ütemben a még hiányzó hetedik és nyolcadikos könyvek jelennek meg. a gimnáziumi reform-tankönyvek közül napvilágot lát az első osztályos matematika-könyv, amelyhez kiegészítő kötet is készül a tagozatos osztályoknak. ugyancsak az 1966-1967-es oktatási évben kapják kézbe az első gimnazisták az új rajz-tankönyvet, amelyben már megtalálható a különböző műalkotások részletes elemzése is. megjelenik az új első osztályos énekes-könyv, s elkészül az új francia, spanyol, angol, olasz, német és latin nyelvkönyv is.

a második gimnazisták új könyvből tanulhatják az irodalomtörténetet. ehhez külön szöveggyűjteményt is kiadnak, amelyben megtalálhatók az irodalomtörténetben szereplő művek szemelvényei is. a másodikos új magyar nyelvtanhoz kísérleti jellegű munkafüzet is készül, de ezt nem minden osztályban használják. szintén csak kísérleti céllal jelenik meg, - mintegy 4 000 példányban - a második osztályos matematika-könyv, aminek a használatát egyelőre csak kijelölt iskolákban vezetik be. a tagozatos osztályok diákjai ehhez is kapnak kiegészítő matematikai könyvet. a másodikosok reform-tankönyvei közül szerepel a jövő évi tervekben a földrajz, a fizika, a kémia és az orosz nyelvkönyv kiadása. az orosz nyelvkönyv anyagát úgy állították össze, hogy az elsősorban a gyakorlati életben szükséges nyelvi ismereteket nyújtsa a tanulóknak.

a szakközépiskolák számára kiadják a másodikos irodalomtörténetet, a magyar nyelvtant, a fizikát, s valószínűleg megjelenik az elsős orosz nyelvkönyv is. ezenkívül számos szaktankönyv kiadását tervezik. a nemzetiségi általános iskolákban is folytatódik az új reformtankönyvek bevezetése. ezek szlovák, román, szerbhorvát és német nyelvűek lesznek. egyes esetekben - ha a tantervi szempontok lehetővé teszik - változatlan formában veszik át csehszlovákiától, jugoszláviától és románától a nyelv- és irodalomkönyveket.

/folyt.köv./

bb 5. /több mint ... 1. folyt./ m

folytatják a tanító- és óvónőképzők hallgatói részére az új jegyzetek kiadását, s a felsőoktatási reform elveinek megfelelően készülnek az egyetemi és főiskolai tankönyvek. megjelennek a pedagógusok munkájának könnyítését szolgáló különböző kézi- és segédkönyvek is.

az 1966-ban kiadásra kerülő új, illetve utánnyomásos, csaknem 700 féle általános, középiskolai, nemzetiségi, egyetemi, főiskolai tankönyv, tanári segédkönyv és egyéb pedagógiai mű összpéldányszáma meghaladja a 17 milliót. a könyvek készítéséhez majdnem 9000 ív papírt használnak fel. /mti/

bb 6. a kereskedelem és a vendéglátóipar karácsonyi nyitvatartási rendje

kf/lk/s vg bs

1965. december 21.

a fővárosi tanács közli a kereskedelem, a vendéglátóipar, a szolgáltató fiókok, valamint a fürdők karácsonyra és az azt megelőző napokra megállapított nyitvatartási rendjét: december 22-én az egyműszakos husboltok a pénteki nyitvatartási rend szerint üzemelnek. a kétműszakos husboltok, az egyéb élelmiszerboltok, valamint a csarnokok és a piacok a hétköznapi szokásos módon tartanak nyitva.

december 23-án, csütörtökön: az élelmiszerüzletek legalább 19 óráig, a csarnokok és a piacok reggel hat órától 19 óráig üzemelnek.

december 24-én, pénteken: valamennyi élelmiszerüzlet, csarnok és piac 18 óráig tart nyitva. az iparcikk-üzletek, könyvesboltok és áruházak 17 órakor zárnak. a vendéglátóipari egységek - a pályaudvarok környékén és a főutvonalakon levő néhány étterem kivételével - 19 óráig üzemelnek.

december 25-én, szombaton: valamennyi élelmiszerüzlet, édességbolt, iparcikk-üzlet, könyvesbolt és áruház, csarnok és piac zárva tart. a vendéglátóipari egységek a szombati, a dohányboltok pedig a vasárnapi napokon szokásos nyitvatartási rendjük szerint üzemelnek.

december 26-án, vasárnap: az élelmiszerüzletek, a vasárnap is árusító boltok kivételével - továbbá a csarnokok és a piacok, az iparcikk-üzletek, a könyvesboltok és az áruházak zárva tartanak. a vasárnapi árusításra is kijelölt élelmiszerüzletek a szokásos ideig, a vendéglátóipari egységek, valamint az édesség- és a dohányboltok a vasárnapi nyitvatartási rendjük szerint üzemelnek. külön felhívja a kereskedelmi osztály az utalványos tejjelátásban részesülők figyelmét arra, hogy a december 26-án érvényes szelvényre - azokban a boltokban, ahol az egész hónapra érvényes tejjegyüket leadták - december 24-én tejjport adnak.

a fodrászatok: december 24-én 18 óráig tartanak nyitva, míg december 25-én, szombaton és december 26-án, vasárnap egész nap zárva lesznek, kivéve az egyébként vasárnap is nyitvatartó fiókokat, amelyek a szokásos vasárnapi nyitvatartási rend szerint üzemelnek.

a fényképezetek: december 24-én 18 óráig tartanak nyitva, december 25-én és december 26-án egész nap zárva lesznek.

x x x

a fővárosi fürdőigazgatóság közli, hogy december 24-én minden fürdő 16 óráig tart nyitva / pénztár 15 óráig /, december 25-én a fürdők zárva lesznek, december 26-án pedig minden fürdő rendes vasárnapi üzemmenetet tart./mti/

8.25/a

- 6 -

Me

bb 7. amszterdami könyvtáros kutatómunkája debrecenben

vid/j/s fm cz

1965. december 21.

a közelmúltban debrecenben végzett kutatómunkát van der woude, az amszterdami egyetemi könyvtár igazgatója. a neves holland könyvtári szakember világszerte gyűjti a hollandiában xvi. és xvii. században kiadott disputációkat. ezek vizsgái tételeket összefoglaló, a mai értelemben vett disszertációknak megfelelő iratok, amelyeket a híres holland egyetemeken adtak ki. miután hollandiának kiterjedt kapcsolatai voltak, a világ számos országából jártak a holland egyetemekre diákok, így a disputációk elkerültek messzi országokba. a xvi. és xvii. században sok debreceni diák szerzett egyetemi bizonyítványt hollandiában és a dokumentumokat a kollégium könyvtára őrzi. a magyar diákok műveit van der woude debrecenben tanulmányozta és elmondotta: legutóbb new yorkban végzett hasonló kutatást, de ilyen gazdag anyagra ott sem bukkant. a kutatót meglepte az is, hogy a debreceni kollégiumi könyvtárban milyen rendezett a holland-iratanyag. az amszterdami könyvtáros a debrecenihez hasonlóan budapesten, pápán és sárospatakon is végzett gyűjtőmunkát. a kutatásokat könyvben összegezi és munkáját az amszterdami egyetemi könyvtár jelenteti meg./mti/

--

bb 9. karácsonyig újabb játékszállítmányok érkeznek külföldről

sz/lk/s vg bs

1965. december 21.

a karácsonyfa alá kerülő játékok között az idén különösen sok lesz a külföldi, mintegy 60 féle ndk, csehszlovák és lengyel gyártmányú új játéktípussal gyarapította választékát a belkereskedelem. a fiuknak és a kislányoknak egyaránt sok örömet jelentő járművek, társasjátékok, mozgó mechanikai játékok, továbbá babák, plüss mackók és állatok találhatóak a külföldi árukinálatban.

a közhasználati cikkeket importáló konsumex vállalatnál az mti munkatársának elmondották, hogy karácsonyig még újabb szállítmányokat várnak. csehszlovákiából, lengyelországból és az ndk-ból több vagon érkezését jelezték. utban vannak babák, plüss állatfigurák, társasjátékok, a mechanikai játékok közül pedig felhuzható autók és traktorok. az ndk-ból kétezer darab - a felnőttekéhez hasonlóan működő - játékvarrógépet is rendeltek. ez a szállítmány azonban késik, s bár egyrésze várhatóan karácsonyig befut, a teljes mennyiséget csak az év végéig tudják átadni a kereskedelemnek./mti/

--

8.30/a

- 7 -

Me

bb. 10. jövőre már magyar félvezetőkkel készülnek a villanymozdonyok - „próbauton”, a kgst dióda - napirenden a vezérelhető dióda gyártása

i/sl/tr/a/vg

1965. december 21.

a magyar erőáramu iparban a villamos berendezés és készülék művek új ágazat, a félvezetőgyártás bevezetésén dolgozik. a vállalat anód áramirányító gyára olyan diódák előállítására rendezkedett be, amelyek rendkívül kicsiny méretük ellenére helyettesítik a több mázsás áramátalakító egyenirányítókat, sőt azoknál üzembiztosabbak, hatásfokuk és élettartamuk összehasonlíthatatlanul nagyobb. ezeket a diódákat a villamosipari kutató intézet félvezető laboratóriuma dolgozza ki, s az első nagy eredményt a villanymozdonyok szilícium egyenirányítóinak kialakításával érte el. a 60 dekás szilíciumkristályok iróasztal nagyságu hagyományos egyenirányítót helyettesítenek, s az lehetővé teszi a mozdonyok méretének lényeges csökkentését. tekintve, hogy semmiféle kopásnak kitett mozgó alkatrészük nincs, élettartamuk szinte korlátlan, a felvett áramot pedig csaknem teljes egészében hasznosítják. ilyen félvezető egyenirányítóval eddig csak azok a 3 000 lóerős mozdonyok készültek Magyarországon, amelyek licencét egy nyugati cégtől vásároltuk, eddig azonban ehhez is külföldről kellett behoznunk a diódákat. az anód áramirányító gyár most már olyan készülékekkel rendelkezik, hogy jövőre hat mozdonyt már magyar diódákkal gyárthatnak. tekintve, hogy egy ilyen dióda világpiaci ára 32 dollár, s egyetlen mozdonyhoz 372 példányt kell felhasználni, a valuta megtakarítás máris igen jelentős. ugyanezeket a félvezetőket azonban felhasználják a villamos hegesztőgépek gyártásához, ilyeneket alkalmaznak majd a fővárosi villamos vasutnál, később a földalatti vasutnál is az áram átalakításához.

az említett félvezetők már nagy sorozatban készülnek, a gyár további típusok előállítására is felkészült. a kutatóintézet félvezető laboratóriumában ugyanis már megoldották egy olyan miniatűr - hűvelykujj-nagyságu - diódatípus gyártását is, amely százazres tömegben, s igen olcsón előállítható. ezeket a félvezetőket használja majd fel az autovillamosági felszerelések gyára, a hagyományos egyenáramu dinamók helyett az autovillamosági generátorok gyártásában. így a generátorok jóval kisebbek lesznek, a rázásnak, a magas hőmérsékletnek, a legkülönbébb klímavizonyoknak jól ellenállnak.

/ folyt.köv./

8-.40/a

- 8 -

me

bb. 10. /jövőre...folyt./e

műszaki eredményünket a kgst-országok közös terveinek elkészítésénél is figyelembe vették, s Magyarországon szakosították az autovillamosági generátorok gyártását. a termelést évről-évre oly nagymértékben növelik, hogy 1971-ben csupán az autovillamosági generátorokhoz 300 000 diódát kell Magyarországon előállítani. ez a félvezető kristály is felhasználható egész sor területen, a kísérleti példányt például egy autóbuszban szerelték fel, s ott egyenirányítóként kiválóan működik.

az eddig említett félvezető típusok gyártása már megoldottnak tekinthető, s most napirenden van a nemzetközileg is újdonságnak számító, ugynevezett vezérelhető dióda-kísérlet-sorozata. ennek az egyenirányítóknak az áramfelvétele már a szerint szabályozható, hogy milyen munkát kell kifejtenie. ha például szinpadvilágító berendezéshez használják, akkor a tompított fényhez kevesebb villanyáramot használ fel, míg most a fénytompítás transzformátor segítségével történik, s az áramfogyasztás ugyanakkora, mintha az izzólámpák teljes fényt adnának. végül a félvezető kristályok új területe a jobb, gazdaságosabb mesterséges hűtés is. a laboratóriumban már elkészültek azok a csempe nagyságu hűtőelemek, ahol elektromos áram hatására és az elemek belsőjét megtöltő félvezető kristályok segítségével a lap egyik oldaláról a másikra átáramlanak az elektronok, így az egyik oldalon csökken, a másikon növekszik a hőmérséklet. végülis a két oldal között 55 fokos hőmérsékletkülönbség keletkezik, s a hideg oldal alkalmas bármilyen hűtőberendezés bélelésére. ezek a hűtőelemek egyelőre még drágák, s csupán exportra készülő, nagyértékű berendezéseknél kifizetődő az alkalmazásuk. néhány év múlva azonban már a háztartási hűtőszekrényeket is ilyen hűtőlapokkal gyárthatják, s akkor többé nem kell tartaniok a háziasszonyoknak a kompresszor üzembizavartól, vagy a hűtőgáz elillanásától. /mti/

bb 8. az idén csaknem három milliárd forint értékű gyógyszert fogyasztottunk - új megyei gyógyszerraktarak

ms/gk/s zs cz

1965. december 21.

Lázár Jenő, az egészségügyi minisztérium gyógyszerészeti és műszerügyi főigazgatóságának vezetője tájékoztatta az mti munkatársát a gyógyszerészet elmúlt öt esztendőben végzett munkájáról és a további tervekről.
/folyt.köv./
9.14/a

- 9 -

me

bb.8./az idén.....folyt./s

elmondta, hogy a második ötéves tervidőszakban a gyógyszer-fogyasztás a várnál nagyobb mértékben nőtt, ennek ellenére sikerült emelni a gyógyszerellátás színvonalát. jellemző az emelkedés ütemére, hogy míg 1961-ben a lakosság gyógyszer-fogyasztása - a kórházi felhasználást is beleértve - 2056 millió forintot tett ki, az idén az előzetes számítások szerint megközelíti a három milliárd forintot. a növekedés elsősorban az egészségügyi ellátás kiterjesztéséből, a biztosításra jogosultak számának nagymértékű emelkedéséből adódik, de tagadhatatlanul jelentkezik bizonyos túlzott gyógyszerfogyasztás is, amit egészségügyi szempontok egyáltalán nem indokolnak.

a megnövekedett feladatok nagy terhet róttak a gyógyszerellátás intézményeire. az elmúlt öt évben új, korszerű megyei gyógyszerraktár épült fejér, győr, veszprém és heves megyében. az ötödik, a bács megyei raktár csak a harmadik ötéves tervidőszakban készül el. az új raktárak lényegesen megkönnyítették a folyamatos gyógyszerutánpótlást, megfelelő készletek tartalékolását.

a gyógyszerügyi hálózat is fejlődött. városokban és új lakótelepeken 16 nagy gyógyszerárat építettek, többek között ajkán, debrecenben, gyöngyösön, tiszaszederkényben és budapestben. az érdekelt községek anyagi támogatásával hoztak létre új gyógyszerárat többek között aparthantón, bárádon, bélmegyeren, csengelén, érdragyán, hahóton, nyirádon, óhidon stb. a kórházi hálózat fejlesztésével két új kórházi gyógyszerár is megkezdte működését.

a tervidőszakban - tipustervek alkalmazásával - 12 gyógyszerárat „tetőtől talpig”, korszerűsítettek, átépítettek. teljesen felújították a kórházi gyógyszerárak 50 százalékát.

- a harmadik ötéves terv idején elsősorban a közforgalmu gyógyszerárak korszerűsítése a cél. a már említett bács megyei gyógyszerraktár befejezésén kívül kaposvárott és debrecenben terveznek új megyei raktárt. a következő években valósul meg az elképzelések szerint a gödöllői országos gyógyszerraktár építésének első üteme is. további intézkedések készülnek a gyógyszerellátás színvonalának emelésére és a minőség ellenőrzésére. ebből a célból létrehozzák a gyógyszerészet és a gyógyszerellenőrzés egységes alapintézményét. a tervidőszakban jelenik meg a magyar gyógyszerkönyv, gyógyszerellátásunk minőségi szabványa. ennek követelményeit a gyógyszerek készítésében és a gyógyszeriparban az egész vonalon érvényre kell majd juttatni./mti/

9.20/a

- 10 -

mti

bb 11. ujszerű statisztikai felmérés készül a háztáji gazdaságokról

le/ká/s cz

1965. december 21.

a mezőgazdasági termelésnek - mint közismert - jelentős részét adják, főként egyes állattenyésztési és kertészeti ágazatokban, a háztáji gazdaságok. a csaknem egymillió háztáji gazdaságról azonban eddig nem készült alaposabb értékelésekhez megfelelő, rendszeres statisztika felmérés. most ennek megalapozására és bevezetésére a központi statisztikai hivatal ujszerű, több fázisból álló adatfelvételt készít elő, illetve kezdett meg.

a háztáji gazdaságok legfontosabb - a területre, művelési ágakra, állatállományra és termelési értékre vonatkozó - adatait tulajdonképpen eddig is gyűjtötték, de ezek most csak közgazdasági egységekként értékelhetők. az új adatfelvétel egyik legfontosabb célja, hogy képet adjon a közös gazdálkodás és a háztáji termelés kapcsolatáról. az adatokat termelészveteként csoportosítják, úgy hogy összeadhatók és összehasonlíthatók legyenek a közös gazdaság termelési adataival.

a felmérés másik célja, hogy a háztáji gazdaságokról, mint termelési egységekről gyűjtsön és rendszerezzen adatokat. ehhez viszont a háztáji gazdaságoknak valamiféle csoportosítására van szükség. ilyen csoportosításra eddig nem volt lehetőség, mert az átszervezés idején és az azt követő első években még nem alakultak ki a kategorizálás alapjának tekinthető állandó ismérvek. most ezeket is megállapították, mégpedig a családfő és a termelészveteként jog-, illetve a családfő és a családfő tagok munkaviszonyában. ezek szerint a háztáji gazdaságok, illetve a családok négy kategóriába sorolhatók. az első csoportba a nyugdíjas tsz-tag, a másodikba a nem tsz-tag családfők családjai tartoznak. a harmadik és a negyedik csoportban a családfő tsz-tag; a különbség az, hogy az előbbiben nincs, az utóbbiban van olyan kereső családtag, aki nem a termelészvetekben dolgozik. az adatfelmérés első fázisában azt is megállapították, hogy az összes termelészvetkezeti családoknak csaknem a fele 45 százaléka a harmadik csoportba tartozik. az első csoport 31 százalékat tesz ki, a második és a negyedik csoport pedig nagyjából azonos méretű. az első és a második, illetve a harmadik és a negyedik családcsoport gazdasági között nincs számottevő különbség, de a negyedik csoportba tartozó háztáji gazdaságokban 62 százalékkal magasabb a termelési érték, mint az első csoportban. érdekesek a termelészvetkezeti családok tagjaira vonatkozó adatok is. eszerint a 950.000 tsz-családnak összesen több mint 2,590.000 tagja van; közülük 1,079.000-en a termelészvetekben, 312.000-en pedig azon kívül dolgoznak.

a háztáji gazdaságok 1965. évi termelési adatait a jövő év tavaszán gyűjtik össze, és az egész adatfelvétel értékelését egy év múlva fejezik be./mti/

9.25/a

- 11 -

mti

bb. 12. gazdag gyártmányfejlesztési programot dolgozott ki a bányagépgyártás a harmadik öt éves tervben

1 szf/gg/e vg bs

1965. december 21.

az országos bányagépgyártó vállalat a nehézipari miniszteriummal, a bányászati kutató intézettel, valamint a bányászati tervező intézettel felmérte, milyen új, korszerű gépekre, berendezésekre van szükségük a bányáknak és ennek alapján pontosan meghatározta, milyen gyártmányfejlesztési feladatok várnak rá a harmadik öt éves tervben. az új öt éves tervidőszak gyártmányfejlesztési programjának kidolgozása után nyomban hozzáfogtak az új gépek, berendezések mintapéldányainak előállításához, hogy jövőre már rátérhessenek a nagy sorozatok gyártására.

különösen gazdag programot állítottak össze korszerű biztosító szerkezetek gyártására. idejekorán megteremtették a műszaki feltételeket a hkss-2-a típusú félhidraulikus acéltám jövő évi sorozatgyártásának megkezdéséhez. ennek a korszerű biztosító szerkezetnek szabadalmát és műszaki dokumentációját - mint ismeretes - a nyugatnémet rheinstahl konzernhez tartozó schwarz cégtől vásárolták a nikex útján. a szerkezetet ezzel a céggel együttműködve fogják gyártani. a tám előfeszítő és zárószerkezetét az nszk-ból hozzák be, a többi részét az országos bányagépgyártó vállalat készíti és szereli össze a német alkatrészekkel. az első ezret jövőre elkészítik, a harmadik öt éves tervben összesen 35 000-et gyártanak. a hazai biztosító szerkezetek közül 50 méter hosszban elkészült az idén a mátraaljai páncélpajzs korszerűsített, jövesztőgéppel együtt alkalmazható változata. az új változatot központi hidraulikával vezérlik, tehát könnyen, egyszerűen mozgathatják. lényegesen javították a berendezést azzal is, hogy úgy szerkesztették meg: most már a szénhomlok felől is tökéletes védelmet nyújt a dolgozóknak. jövőre újabb példányokat gyártanak belőle. előrehaladt ebben az évben a tatabányai hidropneumatikus bányatám gyártása is. év végéig kétezret szállítanak a bányáknak, jövőre pedig nagyobb sorozatban kezdik előállítani. befejezték egy hidraulikus tám-előfeszítő szerkezet 20 darabos mintasorozatának előállítását is, surlódásos támokhoz. a sorozatgyártás megkezdése szintén benne van a harmadik öt éves terv programjában.

/folyt.köv./

9.30/a

- 12 -

bb. 12. /gazdag...folyt./e

az idei eredményekhez tartozik még, hogy kifejlesztették az r-200-as jelű furóberendezést, szén és más szilárd halmazállapotú ásványi anyagok kutatására. ezzel a gyártmánnyal már nemzetközi sikert is elértek, néhányat exportáltak belőle. jövőre fokozzák gyártását. a harmadik öt éves tervben mindinkább szüksége lesz a bányászatnak korszerű szállítószalagokra, a külszíni szénbányák, elsősorban a visontai thorez bányalázem munkájához. az idén befejezik ezekhez a szállítószalagokhoz szükséges görgők gyártási kísérleteit és jövőre sor kerülhet magára a gyártásra.

ugyanakkor, amikor gyarapítja gyártmánylistáját, azt is elhatározta az országos bányagépgyártó vállalat, hogy megszünteti több olyan gyártmány előállítását, amelyeknek műszaki-gazdasági feltételei kedvezőtlenek. ezeket a rheinstahl konzernnel kötött megállapodásokhoz hasonlóan licenc-vásárlásokkal, kooperációs gyártásokkal igyekszik pótolni. tárgyalásokat kezdtek angol dobson típusú önjáró biztosító berendezések, svéd bibo-szivattyúk és egyéb gépek kooperációs előállítására. tárgyalnak csehszlovák vitlák és légmotorok, ndk-beli villamos hajtódobok, lengyel sujtólégbiztos berendezések beszerzéséről is. ezek részbeni ellensúlyozásaként tervbe vették az itthoni gyártásra előirányzott páncélpajzsok importjának megszüntetését. /mti/

bb. 18. páratlan szépségű barlangrendszert tártak fel a dorogi barlangkutatók

vid/lk/e ki

1965. december 21.

a dorogi barlangkutatók hat évvel ezelőtt tártak fel a rendkívül látványos strázsahegyi barlangot. a csoport tagjai már akkor sejtették, hogy a hegy e barlang folytatásaként még nagy kiterjedésű üregrendszert rejt magában. a feltételezett szakaszokon hat éven át ostromolták a hegy gyomrát. munkájukat rendkívül megnehezítette, hogy az üregeket összekötő természetes átjárókat a jégkorban keletkezett agyag dugaszolta el. helyenként teljesen összezáródó sziklafalak is akadályozták továbbjutásukat.

a napokban törték át az utolsó métert, s a felfedezés minden fáradságért kárpótolta a kutatókat. a barlang falait fantasztikus alakzatú kristálytömeg borítja. a képződmények halványárga, narancs, zöld és mélyvörös színekben ragyognak. a köztük lévő teret vakító fehér, frissen esett hóhoz hasonló gipszkristály bevonat tölti ki. a barlangüreget egykor kioldó forróvíz sok helyütt rózsákat képezett a sziklafelületen, s a kőszirmokat tüszzerű kristályhalmaz borítja. az egyik teremben a kalcit erek színes drapériaként omlanak alá a mennyezetről, s a kőfüggönyön szőlőfürtökhöz hasonló aragonit képződmények csillognak. /mti/

9.40/a

- 13 -

bb 16. országos kamarakórus találkozó, nemzetközi ifjúsági zenei tábor, magyar filmfesztivál, eszperantó világtalálkozó, mecseki karnevál pécs 1966. évi kulturális tervében

vid/tr/s fm cz

1965. december 21.

pécs 1966. évi kulturális programjában csaknem minden hónapra jut kiemelkedő esemény. márciusban műszaki propaganda-hetet és ennek részeként a dunántúli ujjítóklubok tapasztalat-cseréjét, a technikai szakkörök tanácskozását rendezik meg, míg a tudomány és technika házában népművelési kiállítás nyílik. áprilisban a II. országos kamarakórus fesztiválon 18 hazai kórus és pécs finn testvérvárosának, Lahtinak a férfikara találkozik. májusban országos főiskolai napok, az „éneklő ifjúság”, hagyományos hangversenye és a működésének 15. évfordulójáról megemlékező városi művelődési ház műsora számítanak a jelentékenyebb kulturális események közé. a nyáron - az országban először pécssett - Kodály Zoltán védnökségével rendezik meg az ifjúsági zenei tábor, melynek mintegy nyolcvan résztvevője a magyar zenével és zenepedagógiával ismerkedik. a nyári kulturális rendezvényeket a korábbinál nagyobb mértékben kapcsolják a mecsek természeti adottságaihoz, a város hangulatához: ezt szolgálják majd a tettei szombat esték, a szabadtéri színházi esték, amelyek festői környezetben, a szabadtéri színpadokon zajlanak le. a júliusban sorakerülő nagyszabású mecseki karnevált a mecsek különböző pontjaira szervezett csoportos kirándulás vezeti be, majd az üzemek, intézmények dolgozóinak ezrei a karnevál színhelyén találkoznak, ahol pécsi és fővárosi művészek, öntevékeny művészeti együttesek szereplését tekinthetik meg. a mecseki karneválon résztvehetnek majd a pécssett tartózkodó külföldi turistacsoportok is. az ifjúsági eszperantó világtalálkozó pécsi eseményeire érkező ezer külföldi fiatal a kiváló helybeli öntevékeny együttesekkel ad közös műsort, amit az okis hagyományos néptáncfesztiválja, a bábjátékos együttesek országos pécsi találkozója követ. az idei sikeres főpróba eredményeként 1966-ban pécssett rendezik meg az I. magyar játékfilm-fesztivált./mti/

9.45/a

- 14 -

bb 14. az utolsó biklát viselő asszony az ormánságban

vid/sk/s fm cz

1965. december 21.

„addig terjed az ormánság, ameddig a bikla ér, - mondták korábban a több mint negyven községet magában foglaló baranyai tájegységről, amely nemcsak a korábban itt divó egykézről, hanem a honfoglalás idejéből sokáig megőrzött népművészetéről, szokásairól, népviseletéről, izes magyar beszédéről híres. a biklára vonatkozó területhatároló megállapítás ma már azonban nem érvényes az ormánságra: a háziszóttos hófehér női szoknya viselete az ormánságban ma már olyan ritka, mint a fehér holló. a sellyei raffai sándorné talán az egyetlen, aki nap mint nap viseli a biklát és felette a bőalju ümögőt, vagy másik nevén kebelt. öltözékének egyéb darabjai is megfelelnek az évezredek népviseleti hagyományának: köztük a fejjedővel, amelynek színe a lelt évek számával válik mind sötétebbé és disztelenebbé./mti/

-. -

bb 15. lepke- és rovargyűjteménnyel gazdagodott a szombat-helyi savaria muzeum

vid/gk/s fm cz

1965. december 21.

vörös István nyugalmazott egyházasközpont tanító a szombat-helyi savaria muzeumra hagyta értékes lepke- és rovargyűjteményét. a 3273 lepkét és 850 rovarot körmend és kőszeg környékén, kisebb részben pedig zalában gyűjtötte hosszú éveken át vörös István. a lepkegyűjtemény 545 alacsonyabb rendszertani egységet foglal magában. tudományos feldolgozására ezután kerül sor. a munka befejeztével a muzeumban kiállítják az érdekes gyűjteményt./mti/

-. -

bb 17. új labdaüzem simontornyán

vid/lk/s ki bs

1965. december 21.

a simontornyai vegyesipari vállalatnál emletes, korszerű labdagyártó üzem épült fel. az új üzemben, ahol az eddigi bedolgozó-rendszer helyett 130 állandó munkást foglalkoztatnak, februárban kezdik meg a labdák készítését.

a vállalatnál ebben az évben a terv szerint hetvenezer sportlabdát készítenek, tulnyomórészt kivitelre, 1966-ra pedig százezer labdára kaptak megrendelést./mti/

-. -

9.50/a

- 15 -

bb.13. öt év mérlege: 130 000 holddal több erdő, a bruttó fakitermelés 18, az évi termelési érték 31 százalékkal nőtt - a következő tervidőszakban nagyszabású nyárfásítási kampány indul, két új forgácslap-gyár épül

1 cs/tné/e ká cz

1965. december 21.

házánkban az erdők területi részaránya a felszabadulás előtti 12.1 százalékról 15.3 százalékra nőtt, ugyanakkor számottevően növekedett az erdők fahozama is. ennek ellenére még mindig kevés a fa: a felhasznált faanyagok csupán 51-52 százalékát tudjuk fedezni hazai kitermelésből. az évről-évre bővülő és értékben is mind nagyobb arányú faimport „sulyára”, jellemző, hogy legutóbb elérte a népgazdaság szükségletére importált anyagok összértékének 13,2 százalékát. a fahiányból eredő problémák megoldására - elsősorban a fásítás meggyorsítása, a gyorsan növő fafajok nagyobb arányú telepítése, valamint a faanyag kitermelés, feldolgozás és felhasználás korszerűsítése révén - máris sokat tettek szakembereink. különösen a második ötéves terv hozott ezen a téren figyelemreméltó eredményeket, amelyek egyúttal alapul szolgálnak az új ötéves fejlesztési előirányzatok megvalósításához.

az országos erdészeti főigazgatóság tájékoztatása szerint a legutóbbi öt év alatt kerekén 130 000 holddal bővítették az erdők területét. a harmadik ötéves terv időszakára 90 000-100 000 holdnyi új erdőtelepítést és fásítást irányoztak elő.

erdőgazdaságaink telepítési terveiben hangsúlyozottan szerepel a fenyő részarányának javítása. a fokozott szükségletekre mutat ugyanis, hogy az import faanyagok 95 százaléka a fenyőfélékből kerül ki. erdeink élőfa-leltárában azonban csak 8 százalékkal szerepelnek a fenyők. a következő években fokozatosan 16-18 százalékgig kívánják fokozni a fenyőfa arányát. nagyobb fenyvesek telepítése azért nem célszerű, mert az ország erdőterülete zömmel az elegyes-lombos erdők övezetébe tartozik, ahol a fenyőkben rendszeresen igen érzékeny károkat okoznak a gomba- és rovarkártevők, valamint a szél- és hőtörés. ezért az erdőgazdaságok az ipari felhasználásra ugyancsak értékes, s amellett rendkívül gyorsfejlődésű nyárfa-fajokat részesítik előnyben. összehasonlításként érdemes megemlíteni, hogy míg például a bükk és a tölgy 80-120 éves korban éri el a vágásra legalkalmasabb fejlődési fokot, a nemesnyárnál 14-15 év az optimális vágási forgó. az üzemi tapasztalatok szerint a jó nyárasok fa-növedéke háromszorosan túlhaladja az egyéb erdők átlagos hozamait. a populus robusta nevű „intenzív”, nyárfaj jó ártéri tulajdon 7 éves korára elérte a 42 centiméter átmérőjű törzsvastagságot. tehát az évi vastagsági gyarapodása átlagosan 6 centiméter volt.

/folyt.köv./
9.55/a

- 16 -

Pa

bb. 13. /öt év mérlege... folyt./e

a nyárfatelepítési kampány 1959-ben kezdődött, s az utóbbi öt év alatt több mint 66 000 holdat ültettek be nyárfával, a következő tízéves időszakban még legalább 100 000-120 000 holdat telepítenek. az 1966-ban kezdődő gyorsított nyárfatelepítési kampányba az egyes mezőgazdasági üzemek is bekapcsolódnak.

minthogy az erdőterületek további növelésének az egyéb művelési ágak érdekei elég szoros határt szabnak, az erdészeti alapvető feladata a meglévő erdők állományának javítása, a fahozam, illetve a lehetséges évi fakitermelés növelése. a második ötéves tervről szóló törvény a bruttó fakitermelés kilenc, s ezen belül az ipari fa kitermelés 13 százalékos növelését irányozta elő. a tényleges teljesítés viszont - az 1960-as szinthez képest - a bruttó kitermelésben 18, az ipari fakitermelés tekintve pedig 16 százalékkal nagyobb. a kitermelést legalább egy évtizedre szóló, pontos faállomány felmérés alapján készített üzemtervek határozzák meg úgy, hogy mindenütt eleve biztosítják a bővített újra-termelést: a levágott erdőterületek újraerdősítését, vagy a kívánatos természetes ujulatot, a fiatal állományok szakszerű kezelését, az ugynevezett rontott erdők állományának csökkentését, minőségi javítását. az erdőterületek növelésén, illetve a gyorsan növő fafajok arányának javításán kívül elsősorban a szakszerű erdőrendezési munkáknak köszönhető, hogy a fakitermelés a két háború közötti időszak 3.5 millió köbméteres átlagáról 1965-ig 4.6 millió köbméterre nőtt, s ugyanakkor megteremtődtek a kitermelés további növelésének feltételei is, anélkül, hogy tartanunk kellene a hozamok csökkenésétől, minthogy nemcsak az évi kitermelési hányad, hanem az erdők élő leltára: a faállomány tömege és értéke is állandóan növekszik. ilyen alapokon a harmadik ötéves terv a fakitermelés további 8 százalékos növelését irányozza elő.

az elmúlt időszak eredményeit jól jellemzik a termelékenységi mutatók. a már rendelkezésre álló adatok szerint az állami erdőgazdaságok és az erdészeti szakkivállalatok - erdei termék vállalat, erdőkémia, stb. - együttes évi termelési értéke öt év alatt 31 százalékkal nőtt, ugyanakkor a munkáslétszám körülbelül 10 százalékkal csökkent, az egy munkásra jutó termelési érték az 1960-as szinthez képest 41 százalékkal emelkedett. s ez egyrészt a gyorsabb ütemű gépesítésnek, másrészt a műszaki szervezésben elért legújabb eredményeknek köszönhető. az erdőgazdaságok idén a faanyagoknak már 86 százalékát termelték ki és darabolták motorfűrészekkel. az utóbbi öt évben 50 százalékos volt a kitermelési gépesítés térhódítása. ugyancsak megtették az első lépéseket a legnehezebb és legveszélyesebb erdei munka, a rönkrakodás gépesítésében, ahol máris 10 százalékos a különböző emelőszerkezetek és szállítószalagok munkájának aránya.

/folyt.köv./

10.04/a

- 17 -

Pa

bb. 13. /öt év mérlege...2.folyt./e

a fakitermelésben az ipari fahányadot csakis új feldolgozó üzemek építése, vagy a régiek kapacitásának bővítése útján növelhetjük, amennyiben az eddig tűzifának használt főleg keményfarönkök egy részét papír, faforgácslap, illetve farostlemez készítésére fordíthatjuk. a harmadik ötéves terv időszakában két új forgácslap gyárat helyeznek üzembe, egyet szombathelyen, egyet pedig hárosón. ugyanakkor a mohácsi farostlemez gyár évi 5 000-6 000 tonnával emeli kapacitását. a két új gyár és a mohácsi új üzembrész munkábaállításával a jelenleg tüzelésre használt faanyagokból igen értékes ipari fát készítenek. kívánatos, hogy a cellulóze- és papiripar a következő években szintén készítse elő üzemait a keménylombos faanyag papírgyártásra történő felhasználására. az új modern üzemek - számítástechnika véve a tervezett automatizálást is - a faipari munkáslétszám további, körülbelül 7 százalékos csökkentésére adnak lehetőséget.

az erdei uthálózatot 1960-1965 között 569 kilométernyi feltárópályával bővítették. ennek körülbelül felét látták el kőburkolattal. minthogy a faanyag önköltségének csaknem 50 százalékát a szállítási költségek teszik ki, a következő öt év alatt újabb 940 kilométernyi utat építenek az erdőkben. ez módot ad a szállítás további gépesítésére. hasonlóan fontos feladat, hogy a sokoldalú műszaki fejlesztés révén tovább csökkentés az erdei munkák balesetveszélyét, növeljék a munka termelékenységét. az erdőgazdaságokban a fakitermelés növekedésével párhuzamosan a munkáslétszám öt év alatt további legalább öt százalékkal csökkenthető.

az országos erdészeti főigazgatóság a következő tervidőszakban fokozottan ellenőrzi a faanyagok gazdaságos és célszerű kezelését, takarékos felhasználását, intézkedik a pazarlás megszüntetéséről, illetve megakadályozásáról. a fatakarékossági rendszabályok között szerepel többek között, hogy a korábban tűzifának minősített faanyagok nagyobb hányadát - szigorú válogatás után - irányítsák ipari feldolgozásra. /mti/

bb. 27. téliesített fürdő a mecseki bányászok harkányi üdülőjében

vid/lk/e ki bs

1965. december 21.

az év elején nyílt meg harkányban a mecseki bányászok ötven szobás üdülője. a gyógyhely termálvize ugyanis kitűnően alkalmas a bányászok körében gyakori mozgásszervi betegségek enyhítésére, gyógyítására. az izlésesen berendezett épülethez házi strandot is létesítettek a parkban. a közelmúltban tetőt emeltek a medence fölé, a víztől az üdülőig pedig színes műanyagból zárt folyosót építettek. így a legzordabb időben is a megfázás veszélye nélkül élvezhetik a gyógyító vizet a beutáltak. /mti/

10.15/a

- 18 -

mti

bb 19. évente hétmillió zsák polietilénből

vid/lk/s ki bs

1965. december 21.

a tiszai vegyikombinátban termelt nitrogénműtrágyát papírzsákokban szállítják a megrendelőknek. ez a csomagolási mód nem gazdaságos. a papírzsákokba ömlesztett műtrágya ugyanis a levegő hatására gyorsan összetapad, csomóssá válik. ezért a tvk vezetőségének kezdeményezésére elhatározták, hogy a karbamidgyár egyik raktárában polietilén zsáküzemet rendeznek be. az építési munkákat a napokban kezdték meg. az új gyárrészleget olaszországban vásárolt berendezésekkel szerelik fel. ezeknek a gépeknek a szállítását az olasz cég már megkezdte és így az új esztendő első napjaiban hozzáfoghatnak elhelyezésükhöz.

az új létesítményben egyelőre - amíg a polietilén gyár felépül - a szovjetunióból beszerzett polietilén felhasználásával évente kereken hét millió műanyagzsákot készítenek. ezekben a légmentes, tökéletesen zárható műanyagzsákokban a szemcsés műtrágya nem tapad össze. másik előnye, hogy a polietilénbe csomagolt műtrágya a földeken is tárolható, s így a termelőszövetkezeteknek nem kell raktárakat építeni. a gyárban előre láthatólag a jövő év közepén kezdik meg a termelést és 1966 második felében a műtrágyát és a karbamidot már műanyagzsákokban szállíthatják. /mti/

--

bb 22., nyársdugás,, somogyban

vid/ká/tr/s cz

1965. december 21.

a somogyi falvakban a disznóölések alkalmából feledésbe menő népszokást elevenítenek fel a fiatalok. az esti órákban álrühába öltözött fiúk, lányok keresik fel a disznótort ülő családokat, kezükben kihégyezett nyárssal. a nyársat egy rajta lévő papírdarabkával, amelyen jókívánásaikat küldik a háziaknak, benyújtják az ajtón, vagy az ablakon és várják a választ. a gazdasszony szokás szerint kolbászt, hurkát, sült húst tűz a kihégyezett ágakra, egyúttal kóstolóra is beinvitálja a látogatókat. vidám tréfálkozás közepette megkezdődik az álrühába öltözöttek személyének felderítése, akik hangjuk, mozgásuk elváltoztatásával igyekeznek kilétüket titokban tartani. végül is leleplezik a látogatókat, akik ezután együtt vigadnak a háziakkal. /mti/

--

10.30/a

- 19 -

11 25
mti

mti

bb 20. negyven millió forint jégkárt térítettek meg a baranyai termelőszövetkezeteknek

vid/ká/sk/s cz

1965.december 21.

baranya egyike volt az idén azoknak a megyéknek, amelyek a legtöbb elemi kárt szenvedték. a duna mentén a több mint száz napig tartó árvíz, a dráva mentén pedig az egymásutáni négyszeri áradás, valamint a mellékvízfolyások kiöntése mintegy 50 termelő - szövetkezetet érintett. azokban a járásokban pedig, amelyeket a víz többé-kevésbé megkímélt, a jégverések okoztak kárt 80 szövetkezeti gazdaságnak. a megyei tanács szakemberei megállapították, hogy az ár- és belvíz, valamint a jég 22.000 tonna buza értékének megfelelő kárt okozott a mezőgazdaságnak. az állam messzemenő segítséget nyújtott a nehéz helyzetbe került gazdaságoknak. az állami biztosító 12 millió forint vízkárt és 40 millió forint jégkárt térített meg az érintett termelőszövetkezeteknek. baranyában ekkora összeget még soha sem fizettek ki jégkárokért.

a gazdaságok maguk is nagy erőfeszítéseket tettek és tesznek azért, hogy pótolják az elemi csapások következtében előállott veszteségeiket. hat és fél millió forintot fordítottak például hizóknak való sertések és szarvasmarhák vásárlására, hogy terven felüli állatértékesítéssel növeljék bevételeiket. a következő évben tovább bővítik takarmánybázisukat. a magas kukoricatermés lehetővé tette, hogy mintegy 340 vagonnal több abrakot tartalékoljanak, mint a múlt évben./mti/

--

bb 21. százra emelkedett a diplomás mezőgazdászok száma szolnok megye termelőszövetkezeteiben

vid/ká/tr/s cz

1965.december 21.

a nagy területen gazdálkodó szakosított termelést folytató szolnok megyei közös gazdaságokban újabb 12 agrómérnök kezdte meg munkáját. az újonnan érkezett szakemberekkel együtt százra emelkedett a diplomával rendelkező mezőgazdászok, állattenyésztők, kertészek, gépészek, növényvédők száma a megye tsz-eiben. a mezőgazdasági szakma iránti fokozott érdeklődést mutatja, hogy jelenleg 88 közép és felsőfoku technikumot, valamint egyetemet és főiskolát végzett szakember folytat gyakoronoki munkát. januárban egy diplomás kertészt és egy szőlészt is kap a megye./mti/

--

10.35/a

- 20 -

11 25 BV

Handwritten signature

bb 23. uttörő parlament szombathelyen

vid/sk/s fm cz

1965.december 21.

szombathelyen „uttörő parlament”, működik. a város 7000 pajtását a 18 csapatból 80 küldött képviseli e fórumon. negyedévenkénti ülésen megbeszélik terveiket, gondjaikat, javaslatokat tesznek, s ezeket közlik a város vezetőivel, az uttörő - elnökséggel. az első ülésen szóváltották a kis „képviselők”, több játszótér kellene. örömmel értesültek arról, hogy jövő év május elsején megnyílik a szombathelyi közlekedési játszópark. /mti/

--

bb 24. százezer látogató a debreceni kollégiumban

vid/gk/s fm cz

1965.december 21.

központi fekvése és történelmi múltja teszi jelentőssé debrecenben az ősi református kollégium épületét. a négyszög alakú épülettömbben már csak egy iskola működik: a magyarországi református egyház teológiai akadémiaja. a régi tanterem egy részében iskola-internátus működik. a műemlékké nyilvánított épület történelmi nevezetességű része a fő fronton van: az oratórium kétszer volt jelentős nemzeti tanácskozás színhelye; ott ülésezett 1849-ben és 1944-ben a magyar országgyűlés. a főfronton van a több mint 400 000 kötettel rendelkező híres nagykönyvtár. a kollégiumban több mint husz emléktábla található, s a több mint 400 éves intézmény az egyik leglátogatottabb helye a városnak. az idén idegenforgalmi rekordot értek el: százezer bel- és külföldi látogató kereste fel az ősi kollégiumot. a tavalyi 35 ezerrel szemben idén 40 ezer azoknak a száma, akik csoportos vezetéssel tekintették meg az országgyűlési tanácskozások színhelyét, az oratóriumot, továbbá a nagykönyvtárat és a kiállítási termeket./mti/

-- mn

10.45/a

- 21 -

Handwritten signature

bb. 25. feltérképezték a rákhegy bauxitját

vid/lk/e ki bs

1965. december 21.

a bauxitkutató vállalat geológus csoportja több éves munkával részletes földtani felméréseket végzett a székesfehérvár melletti rákhegyen. ezen a területen mintegy 150 kutatófurást mélyítettek és az így nyert adatokból határozzák meg az érckészletet. a földtani térkép adatai szerint a rákhegy bauxitkincse váltakozó mélységben helyezkedik el. egyes helyeken már ötven méterre a földfelszíntől megtalálható az érc, másutt azonban 350 méteres mélységet mértek a szakemberek. a területről részletes hidrogeológiai jelentést készítettek a bányászok és a bányatervezők számára. eszerint az érc jelentős része a víznívó alatt fekszik, ami megnehezíti majd a bányászkozást.

a geológiai jelentés alapján látnak majd hozzá a rákhegyi bánya tervezéséhez. /mti/

bb. 26. jutalom a fiatal mezőgazdasági szakembereknek

vid/ká/tr/e cz

1965. december 21.

a kisz hajdu-bihar megyei bizottságának felkérésére ebben az esztendőben 40 fiatal agrárszakember folytatott a szántóföldeken tudományos igényű felmérést a legcélravezetőbb agrotechnikai módszerek meghatározása végett. a fiatal szakemberek segítségével ebben az esztendőben nagy lépést tettek előre a hajdusági tsz-ek a korábban egyáltalán nem alkalmazott karbamidos levéltrágyázásban. a hatóanyag kipermetezését a vegyszeres gyomirtással kapcsolták össze, s ezzel jelentős megtakarítást értek el. bár az időjárás nem kedvezett ennek a munkának, így is csaknem tízezer holdat kezeltek. a karbamidos lombtrágyázással folytatott eredményes kísérletekért hargittai gábor debreceni, bereczki imre balmazújvárosi, karácsony márton földesi, kovács lajos püspökladányi és bak istván berettyóújfalui fiatal agrármérnök jutalmul egy-egy fényképezőgépet kapott. /mti/

10.53/a

- 22 -

Rk

bb. 28. sokat fejlődött az üzemegészségügy komárom megyében - nyolcezer gondozottat tartanak nyilván

vid/tm/e fm cy

1965. december 21.

komárom megye üzeimeiben az utóbbi években jelentősen fejlődött az egészségügyi helyzet. negyvenöt bányászati körzeti orvos, négy üzemi körzeti orvos működik, s az idén szervezték meg bábolnán az első mezőgazdasági üzemi körzeteit. ezenkívül négy üzemben dolgozik főfoglalkozású üzemi orvos, husz helyen van néhányórás orvosi rendelés. az utóbbi években sokat fejlődött az orvosok és az üzemek vezetőinek az együttműködése. az üzemek is mind többet költenek az orvosi ellátás megjavítására. ezt elősegítette, hogy a megyében országosan elsőként - már hat évvel ezelőtt megalakultak a rehabilitációs bizottságok, s ezek az egészségügyi problémáival foglalkoznak.

az üzemorvosi rendelőkben már négy éve rendszeres a szűrés és a gondozás. több mint nyolcezer gondozottat tartanak nyilván és évente többször ellenőriznek. rajtuk kívül mintegy százezer orvosi vizsgálatok végeztek az idén. ezeknek csaknem 40 százaléka a foglalkozási ártalmak megelőzését, gyógyítását szolgálta.

sok egészségügyi problémát oldottak meg az utóbbi években az üzemek bővítésével, nehéz munkafolyamatok gépesítésével, új technológia alkalmazásával. az almásfüzitői timföldgyárban például a nedvesörlés bevezetésével csaknem teljesen megszüntették a porveszélyt. a régi bányák többségénél új, korszerű fürdőt építettek. ugyanakkor azonban az üzemek fejlődése újabb egészségügyi problémákat vet fel. számottevően növekszik a dolgozók száma, így még rendszerebb orvosi ellátásra van szükség. ezért a harmadik ötéves tervben újabb főfoglalkozású üzemorvosi állásokat szerveznek a megyében. /mti/

11.00/a

- 23 -

Rk

bb. 29. péter jános fogadta az új francia nagykövetet

tr/e cz

1965. december 21.

péter jános külügyminiszter fogadta raymond gastambide-ot, a francia köztársaság új magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét megbízólevelének közeljövőben történő átadásával kapcsolatban. /mti/

9

3.sz.

bb. 30. jugoszláv szakszervezeti küldöttség szegeden

vid/j/e sr hk

1965. december 21.

tomo kopilovicnak, a szabadkai községi szakszervezeti tanács elnökének vezetésével kedden szegedre érkezett a szabadkai községi szakszervezeti tanács háromtagú küldöttsége. a vendégek három napig maradnak szegeden. látogatásukkal vizsgonozzák a szegedi szakszervezeti vezetők ősszel náluk tett útját, a jugoszláv szakszervezeti funkcionáriusok tanulmányozzák a helyi szakszervezetek társadalombiztosítási, munkásvédelmi és kulturális tevékenységét, meglátogatnak több üzemet és néhány kereskedelmi egységet is. /mti/

bb. 31. pedagógus ujitók csongrádban

vid/tné/e sr hk

1965. december 21.

a csongrád megyei tanács végrehajtó bizottságának keddi ülésén megvitatták a művelődési osztály munkáját. az oktatási kérdésekkel kapcsolatban megállapították, hogy a megye általános iskoláiban az 1-4. osztályosok valamennyien a 22.000 felsőtagozatos közül pedig csaknem 18.000-en részesülnek már gyakorlati oktatásban. a politechnikai foglalkozások feltételeinek biztosításához a megye gimnazistái is hozzájárultak, akik az iskolai műhelyekben az elmúlt öt év alatt mintegy félmillió forint értékű kísérleti eszközt, különféle szerszámot, szemléltető anyagot és más tárgyat készítettek, s ezek nagyrészt átadták az általános iskoláknak. annak ellenére, hogy az oktatási intézményekben öt év alatt 64 új műhelytermetadtak át rendelkezésükre, ezek száma még mindig kevés. /folyt.köv./

12.55/a

- 24 -

Rla

bb. 31. /pedagógus...folyt./e

részben emiatt kellett több gimnáziumban az öt plusz egyes oktatási rendszert a közelmúltban megszüntetni; csak a kelendő feltételek biztosítása, új műhelytermek berendezése után lesz ismét indokolt az ilyen oktatási forma bevezetése. az igényeknek megfelelően az új öt éves tervben növelik a megyében a gimnáziumi szakközépiskolai osztályok számát. jövőre a gyakorlati életre nevelő 22 újabb ilyen osztályt szerveznek a gimnáziumokban.

a korszerű oktatási formák bevezetéséhez sok segítséget nyújtanak a pedagógusok is. az elmúlt egy év alatt száz tudományos dolgozatban írták le, s tették közzé jó oktatási módszereiket. meghaladja a százat a pedagógusok részéről 1964 szeptemberétől benyújtott ujitások száma. ezek többsége az oktatás szemléltetését, a korszerű technikai eszközök újszerű felhasználását teszi lehetővé. az ujitások jórészt ma már sikerrel alkalmazzák a tanítási órákon. /mti/

bb. 32. időjárásjelentés

tr/e

1965. december 21.

a meteorológiai intézet jelenti 1965. december 21-én, kedden délután:

az évszakhoz képest az enyhe idő tovább tart

a földközi tenger medencéjétől délnyugat-északkeleti irányban a balti-tenger térségéig húzódó alacsony légnyomású, a csatorna mentén erősen felhős, változékony, sokfelé szeles, csapadékos az időjárás. kevesebb a felhő, csendes, párás, többfelé ködös az idő. az említett csatornától északnyugatra szárazföldünk óceáni partvidékén és délkeletre közép-európa keleti felén, valamint délkelet-európában. a hőmérsékleti értékek a balkán-félsziget kivételével kontinensünk nagy részén egy-két, az alpok és a balti-tenger térségében 4-8 fokkal magasabbak az elmúlt évek átlagainál.

házánk fölött tegnap változóan felhős volt az ég, eső sehol sem esett, az északi megyékben helyenként a reggeli és a délelőtti órákban, miskolc környékén egész napon át köd volt. a főváros és a sajtó völgyének kivételével 2-5 órán át sütött a nap. a hőmérséklet napközben északkeleten és budapestben csak plusz 1- plusz 5, máshol plusz 5- plusz 12, sőt a déli határvidéken 12-15 fokig emelkedett, ma hajnalra általában mínusz 2- plusz 2, a déli megyékben csak plusz 2- plusz 7 fokig süllyedt. /folyt.köv./

13.30/a

- 25 -

Rla

bb. 32. /időjárás...folyt./e

az éjszakai és a hajnali órákban északon többfelé, keleten néhány helyen kisebb eső esett, mennyisége azonban reggel 7 óráig sehol sem haladta meg a 2 millimétert. jelentősebb hóvastagság 10-20 centiméter csak a mátrában van, sportolásra alkalmatlan, olvadó, kásás. ma délelőtt erősen felhős volt az ég, nyugatról ködöket, keletről esőket jelentettek.

budapesti hétfőn a hőmérséklet napi középértéke plusz 1,4 fok volt, 1,2 fokkal magasabb, mint sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesti a hőmérséklet 6 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 760 milliméter, gyengén súlylédő irányzatú.

várható időjárás szerda estig: erősen felhős, párás, többfelé ködös idő, elsősorban az északi megyékben esővel, havas esővel, helyenként ködszitalással. gyenge, időnként kissé élénkebb, változó irányú szél. a hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában mínusz 2- plusz 2, délen plusz 2- plusz 5, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap plusz 3- plusz 8 fok között.

a duna vizállása budapestnél 406 centiméter. /mti/

bb 33. ismét járható a 48-as főközlekedési út

vid/lk/s szf hk

1965.december 21.

a debreceni közúti igazgatóság tájékoztatása szerint kedden félszelvényben elkészült a 48-as számú főközlekedési útnak debrecen és vámospércs közötti, belvizek által megrongált szakasza. a kati-ér fölött vasgerendákból ideiglenes hidat építettek, ezen 7.5 tonna terheléssel és 15 kilométeres sebességgel közlekedhetnek a járművek. teljes szelvényében az út szerda reggeltől járható./mti/
--

14.07/a

- 26 -

PKK

b 34. megkezdte az üzemszerű termelést a nyergesujfalui danulonselyemgyár

vid/lk/s szf hk

1965.december 21.

a nyergesujfalui magyar viscosagyár új szintetikus szál üzemében, a danulonselyemgyárban jó eredménnyel zárták a garancia-próba időszakát és kedden megkezdtek a rendszeres üzemszerű termelést.

az új gyár nszk-ből vásárolt berendezései nagyfokú automatizáltsággal és a világszínvonalnak megfelelő technológiával dolgoznak. a polimerizációs üzemszerűben, ahol a vegyi folyamat végbemegy, a három emeleten mindössze ötven irányítják a berendezéseket. a polimerizációs csőnél izotópos szintszabályozóval, radioaktív sugarakkal észlelik az anyag szintjét és az izotóp szükség szerint meggyorsítja, vagy csökkenti az anyag adagolását.

a danulonselyemszál gyártási technológiája sokkal bonyolultabb, mint az ugyancsak nyergesujfalun előállított danulonszál. bár alapanyaguk azonos, a rostszál három nap alatt, a selyemszál egy hét alatt készül el. a selyemszál értéke kétszerese a rostszálnak. míg a rostüzemben a kész vegyületből mindjárt fonalat, illetve vágott szálakat készítenek, a selyemgyárban előbb zsinórt képeznek belőle. ezt apró szemcsékre vágják, kimossák, vákuumban megszáritják. a megszáritott szálakat újra felolvasztják, úgy képezik belőlük a szálakat. a hatalmas textilteremben fejeződik be a gyártás. itt 1500 orsó fonja meg a selyemszálakat, amelyet aztán a selyem- és a kötszövő - hurkoló ipar dolgoz fel.

az új gyár évente ezer tonna selyemszálakat készít, később évi kétezer tonnával kibővíti. a bővítési előkészületeket már meg is kezdték./mti/
--

bb 35. megjelent a barka a decemberi tavaszban

vid/ká/sk/s hk

1965.december 21.

a napok óta tartó enyhe időjárás valószínűleg tavaszt varázsolt a somogyi lankákra. a védettebb, napsütötte domboldalakon, az erdők szegélyén megjelent a barka. a keddi kaposvári piacon körülbelül ezer szál szép selymes szürke színű barka fogyott el./mti/
--

14.30/a

- 27 -

PKK

bb 36. kétszázkilencvenezer forint értékű tárgyjutalmat kaptak a körös-vidék legjobban dolgozó termelőszövetkezetei

vid/ká/tr/s hk

1965.december 21.

az őszi elején munkaverseny indult a körös-vidék termelő - szövetkezeteinek körében. száznál több közös gazdaság vetélkedett azért, hogy a szeszélyes időjárás ellenére határidő előtt, s kifogástalan minőségben kerüljön földre a jövő évi kenyérnek- való magja, s idejében betakarítsák a kapásnövényeket. a megyei versenybizottság most az élenjárók között 290.000 forint értékű tárgyjutalmat osztott szét. karácsonyi ajándékként disztillerek, rendfelszedők, ekék kerültek a termelőszövetkezetek birtokába. a megye legjobban dolgozó termelőszövetkezete a sarkad-keresztúri egyetértés tsz., a második a mezőberényi aranykalász harmadik pedig a gerendási petőfi tsz. az őszi mezőgazdasági munkaversenyben olyan termelőszövetkezetek kerültek az élvonalba, amelyek eddig közepesen szerepeltek, vagy a sereghajtók közé tartoztak./mti/

--

bb 37. a televízió minden adásnapon sugároz műsort a vaká-
ciózó gyermekeknek - több mint 90 műsor az ifjú nézőknek

s/gk/s fm hk

1965.december 21.

a televízió a téli szünetben minden adásnapon - hasonlóan a vasárnap délelőttökhöz - sugároz műsort ifjú nézőknek. a szerkesztők elsősorban az általános iskolások számára állították össze a műsorokat, s arra is gondoltak, hogy az iskolai napközis programjukba vehetik a délelőtti televíziónézést. több mint 90 különböző műsorral szórakoztatják a fiatalokat.

a ,,diákbrak,, című matinén kisfilmeket, bábjátékokat, rajz-
filmeket sugároznak, s jelentkezik az iskolatelevízió is. a
kicsinyek ez idő alatt többször találkozhatnak foxi-maxival és
kedves kis társaival. többfajta rajzfilmet
mutatnak be: magyar lengyel, szovjet, csehszlovák, amerikai,
ndk-beli, jugoszláv művészek alkotásait. számos alkalommal jelent-
kezik a kamera az uttoró téli olimpia eseményeivel, így hely-
színi közvetítésben számolnak be a kis sportolók asztali-
tenisz-, gyorskorcsolya-, műkorcsolya-, jégkorong mérkőzéseiről.

/folyt.köv./
14.45/s

- 28 -

PK

bb 37./ a televízió minden...../ 1.folyt./s

néhány televíziójátékot is bemutatnak, így hegedüs géza
,, mátyás király debrecenben,, mark twain: koldus és
királyfi,, majoros :, toldi tihanyban,, című színművét,
illetve tévé-játékát.

a magyar televízió több adásnapon a délelőtti műsorokat
megtoldja a délutáni vagy a kora esti órákban sugárzott
gyermekadásokkal. természetesen minden este hallhatják majd a
gyermekek a közkedvelt mesét, a kicsinyeknek szóló riport-
filmeket, új adásával jelentkezik a ,, tudni illik, hogy mi
illik,, a ,, hétmérföldes kamera,, és a ,, pályaválasztási
tanácsadó,, című sorozat is./mti/

--

bb 38. a harmadik ötéves terv beruházásai minőségi változást
hoznak a mezőgazdasági nagyüzemek gazdálkodásában - ülést tartott
az agrártudományi egyesület országos választmánya

ie/-ká /s hk

1965.december 21.

a magyar agrártudományi egyesület országos választmányi
ülést tartott kedden a technika házában. az ülésen dr. soós gábor
földművelésügyi miniszterhelyettes, az egyesület elnöke tartott
beszámolót, ismertette a mezőgazdaság második ötéves tervének
eredményeit és harmadik ötéves tervének legfontosabb céljait.

a szocialista átszervezés óta - mondotta többek között -
a mezőgazdaság sikerrel oldotta meg azt a feladatát, hogy mind-
inkább kihasználva a nagyüzemi gazdálkodás nyújtotta lehető-
ségeket, növelje termelését. ezt bizonyítja, hogy figyelembe
véve a termelés idej alakulását is, az előzetes számítások
szerint az 1960. évihez képest a második ötéves terv időszakában
12-14 százalékkal nőtt a mezőgazdasági termelés értéke. mindez
lehetővé tette az ellátás további javítását. jelzi ezt, hogy
például husból csaknem 80 százalékkal, cukorból háromszor, tojás-
ból kétszer, tejből 25 százalékkal nagyobb a lakosság fogyasztása,
mint a felszabadulás előtti években. mindemellett öt év alatt
csaknem 25 százalékkal nőtt a mezőgazdasági termékek exportja.

/folyt.köv./
14.49/s

- 29 -

PK

bb 38./ a harmadik ötéves terv...../ 1.folyt./s

a miniszterhelyettes a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a gazdaságirányítási rendszer tervezett továbbfejlesztése, valamint a minisztertanács legutóbbi határozatában bejelentett intézkedések lényegesen javították, illetve javítják a mezőgazdaság fejlődésének feltételeit. a mezőgazdaság harmadik ötéves tervével kapcsolatban elmondotta, hogy az előzetes számítások szerint a termelés 13-14 százalékos növekedését irányozza elő. miután eldől, hogy a főbb ágazatok - növénytermelés, kertészet, állattenyésztés - arányai lényegében nem változnak, megvan a lehetőség, hogy a mezőgazdasági üzemek hosszabb időre határozzák meg saját termelésük irányát és arányait. ez nagyon fontos, mert csak ilyen perspektíva alapján lehet kialakítani a leghatékonyabb termelési módszereket és létrehozni, beszerezni a szükséges anyagi eszközöket. a gazdaságok már most is jelentős állóeszköz-állományal rendelkeznek, s a következő tervidőszakban a ráfordításoknak legalább olyan mértékű növekedése várható, mint amilyen a második ötéves tervben megvalósult. míg azonban az eddigi beruházások a nagyüzemi termelés alapjainak lerakását jelentették, addig a harmadik ötéves tervben sorra kerülő anyagi fejlesztésnek minőségi változást kell eredményeznie a nagyüzemek gazdálkodásában. a rendelkezésre álló anyagi eszközök jelentős részét járulékos létesítményekre fordítják, amelyek lehetővé teszik a meglévő kapacitások jobb kihasználását, könnyebbé és termelékenyebbé teszik az emberi munkát. számottevő összeg jut majd arra is, hogy korszerű gépekkel, berendezésekkel pótolják az elhasznált termelőeszközöket.

a termelés növelése az üzemi és egyéni érdek állandó összhangjának biztosítása végett továbbra is fontos feladat a munkadíjazás anyagi ösztönzőinek fejlesztése. ennek egyik iránya, hogy a munkában eltöltött idő helyett mindinkább a munkával létrehozott termék értékét tegyék a díjazás alapjává. a másik irány: az eddiginél jobban ösztönözni a tsz-tagokat a mezőgazdasági dolgozókat a korszerű termelési módszerek és technikai eszközök alkalmazására.

dr. soós gábor miniszterhelyettes beszámolója második részében a mezőgazdasági helyzetével összefüggésben értékelte az agrártudományi egyesület tevékenységét és vázolta további feladatait. györgy károly főtitkár előterjesztése alapján az országos választmány jóváhagyta az egyesület vidéki szerveinek új ügyrendi szabályzatát./mti/

--

14.58/s

- 30 -

mti

bb. 39. textiliákkal üzérkedő bünszövetkezet került hurokra
vid/gg/e fm hk 1965. december 21.

a siklósi járásban batyukkal megrakodott 14 tagu szervezett bünszövetkezet látogatta a vasutállomástól, forgalomtól távolos falvakat. a házakban - ahova betértek - különféle textiliák kerültek elő a csomagokból, melyeket külföldi áruként, gyűrhetetlen szövetként kínáltak eladásra. a vásárlók csak akkor jöttek rá a csalásra, amikor az „eladók”, már a soronkövetkező falvakban kínálgatták portékáikat, amelyekről utólag kiderült, hogy szinte kivétel nélkül leértékelt áruk, vagy a maradékboltokban vásárolható olcsó textilfélék. a siklósi rendőrfőkapitányságra beérkező feljelentések alapján a napokban hurokra került a férfiakból és nőkből álló társaság, amelynek 12 tagja budapesti, két másik tagja kecskeméti lakos és valamennyien földművelésszövetkezeti tollfelvásárlási igazolvánnyal rendelkeztek, ennek örve alatt folytatták árdrágító üzemüket. pinty jolán vilma, a bünszövetkezet egyik „legrámósebb”, tagja például három nap alatt 7 730 forintot árult, ebből 2642 forint volt a „tisza haszna”, maga az egész bünszövetkezet pedig általában száz százalékos „haszonnal”, dolgozott. a szélhámos társaságnál további értékesítésre váró, 20 000 forint értékű textilárut, valamint 20 000 forint készpénzt találtak. ellenük eljárás indult: eddig közel száz rászédett vásárló jelentkezett tanunak. /mti/

bb. 42. ghanai kormányküldöttség érkezett budapestre
tné/vg/ksz/e hk 1965. december 21.

kedden héttagu ghanai kormányküldöttség érkezett hazánkba, kwasi amoako-atta ghanai pénzügyminiszter vezetésével. a ghanai delegációt a ferihegyi repülőtéren szarka károly külügyminiszterhelyettes, bacsoni jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes, valamint a külügy-, a külkereskedelmi- és a pénzügyminisztérium vezető munkatársai fogadták.

a küldöttség budapesti tárgyalásain a két ország közötti árucsereforgalom fejlesztési lehetőségét vizsgálják meg. /mti/

- 31 -

mti

bb. 40. több mint 500 millió forint borsod megye jövő évi tanácsi beruházásaira

vid/sk/e fm hk

1965. december 21.

borsod megye tanácsa kedden tartott ülésén megtárgyalta majd beható vita után jóváhagyta a megye 1966. évi tanácsi és helyi iparpolitikai tervjavaslatát.

eszerint jövőre több mint 500 millió forintot költenek beruházási célokra, a lakosság igényeinek kielégítésére. ebből az összegből számottevő rész - több mint 130 millió forint - jut lakásépítésre. kazincbarcikán 412, az ózdbolyoki új lakótelepen 137, tiszaszederkényben pedig 60 lakást adnak át és csaknem 500 lakás építését kezdik meg. az új lakótelepeken több mint tíz üzlet építését is befejezik.

oktatási célokra csaknem tízmillió forint jut. ebből befejezik többek között a kazincbarcikai 12 tantermes gimnázium építését, tovább építik az ózdi közgazdasági technikumot és megkezdik a tiszaszederkényi és a mezőcsáti gimnázium tervezését. a községfejlesztési hozzájárulásból hét helyen - közte három bányászközségben - új általános iskolákat létesítenek. az egészségügy fejlesztésére jutó csaknem 30 millió forintból tovább épül a 447 ágyas kazincbarcikai kórház és megkezdik a munkát az edelényi 300 ágyas tbc-gyógyintézetben. fűnkén 100 személyes szociális otthon, abaujszántón gyógyszerintézet építéséhez kezdenek.

a lakosság igényeinek jobb kielégítését teszi lehetővé, hogy tiszaszederkényben és encsen autószerelviz, szerencsen és sátoraljaujhelyen a lakosság részére javító szolgálat létesül. a kisipari termelőszövetkezetek 15 településen 22 új részleget létesítenek és a „hozom-viszem„ szolgálatot - a szerencsi járás kivételével - az egész megyére kiterjesztik. a tanácsi vállalatok a lakosság részére 3 000 tonnával több meszet, csaknem kétszer annyi hordozható cserépkályhát, 7 000 négyzetméterrel több parkettát gyártanak, mint az idén.

a tsz-ek beruházásaira 151 millió forintot irányoztak elő. ebből mintegy 20 millió forintot a szarvasmarha-tenyésztés fejlesztésére fordítanak. tizenhat új agronómuslakás épül, s 52 millió forintért új erdő- és munkagépeket vásárolnak.

a jövőre elkészülő jelentősebb létesítményekhez tartozik még az új sátoraljaujhelyi vízmű, valamint a sáti és a sályi gyógypedagógiai mozgásjavító intézet. /mti/

...-

15,13/m

-32-

bb. 43. az élelmiszeripar jövő évi feladatairól tárgyalt az édosz központi vezetősége

t kf/kf/e vg hk

1965. december 21.

a lakosság ellátását és a népgazdaság exportjának mintegy 20 százalékát biztosító élelmiszeripar jövő évi tervéről, annak végrehajtásával kapcsolatos feladatokról és gondokról dr. dabronaki gyula, az élelmiszerügyi miniszter első helyettese kedden, az édosz székházban tartott ülésen tájékoztatta a szakszervezet központi vezetőségét.

az élelmiszeripar termelése 1966-ban - az idei várható teljesítéshez képest - két és fél százalékkal növekszik. ezen belül nagymértékben nő a tartósító ipar termelése. a konzervipar például az idei 36 000 vagonnal szemben jövőre 45 000 vagon élelmiszert tartósít, a hűtőipar pedig 450 vagon áruval termel többet. a mezőgazdaság hustermelését segítik azzal, hogy 7 000 vagonnal több keveréktakarmányt gyártanak. néhány iparágban a mezőgazdaság idei termelési nehézségei miatt - különösen az első félévben - csökken a termelés. így például a rossz termés következtében 4 000 vagonnal kevesebb napraforgómagot dolgoznak fel, s ez mintegy 1 500 vagon étolaj kiesést jelent. az első félévben ugyancsak kisebb lesz a boripar termelése is.

a lakosság ellátására jövőre három és fél százalékkal több élelmiszert adnak a belkereskedelemnek. a miniszterhelyettes arról is beszélt, hogy a legfontosabb élelmiszerekből mire számíthat a lakosság. elmondotta, hogy a husipar termelése valamivel növekszik, így az idei husellátási szint jövőre is megmarad. a minisztérium terve a baromfiellátás 40 százalékos növelését írja elő, s a tojásfogyasztás 10 százalékos, a tejfogyasztás 3 százalékos növekedésével számol. amennyiben azonban például a tejigény ennél magasabb lesz, úgy azt mindenképpen kielégítik. ugyancsak zavartalan cukor-, liszt-, kenyér- és zsirellátást biztosít az élelmiszeripar. az első félévben gondot okoz majd a konzervellátás, hiszen az ideinél például 50 százalékkal kevesebb paradicsomot tudnak adni a kereskedelemnek.

az élelmiszeripar exportja mintegy 6.2 százalékkal növekszik. ezen belül több szalámit, konzervet, mirelite-árut, cukrot exportálnak, a belföldi ellátás biztosítása érdekében viszont csökken a baromfiipar kivitele, s a boripar is 30 százalékkal kevesebb italt ad külföldre.

a miniszterhelyettes ezután részletesen ismertette a jövő évi feladatok végrehajtásával kapcsolatos tennivalókat, majd válaszolt a központi vezetőség tagjainak kérdéseire. a központi vezetőség ezenkívül megtárgyalta jövő évi munkaprogramját és a szakszervezet 1966. évi költségvetését. /mti/

...-

15.15/e

- 33 -

bb. 41. apadnak a vizek tolna megyében

vid/lk/e szf

1965. december 21.

a megennyhült időjárás hatására apadnak a tolna megyei vizek. a délkelet-dunántuli vízügyi igazgatóság szekszárdi szakaszmérnöksége a sión megszüntette az elsőfoku árvédelmi készültséget, de a nádor-csatornán a harmad-, a kaposon pedig a másodfoku készültséget még tartja.

a kapos erősen apad, pincehelynél, ahol a sió vizeresztése miatt a négy métert is elérte, keddre egy méternyi csökkent a vízállás. a nádor, vagy más néven sárvíz-csatornán, kölesdnél és pálfánál pátrialemezekkel is védekeztek a napokban. a megduzzadt csatorna mellett, simontornya és szekszárd között ezer hold, nagyjából szántóföld, a kapos mentén 1900 hold rét- és legelő, 490 hold szántó és 150 hold tőzgebánya került víz alá.

most már a belvizek is apadnak. bátánál visszahúzódik a víz a dunába. a sárközben a lankóci szivattyutelep naponta 50 000 köbméternyi vizet emel át a duna árterébe a decsi határból. /mti/

bb. 44. doktoravatás a szegedi józsef attila tudományegyetemen

vid/gk/e fm hk

1965. december 21.

kedden 61 új doktort avattak a szegedi józsef attila tudományegyetemen. az újonnan avatottak többsége jogász. csaknem valamennyien munkájuk mellett, levelező úton végeztek el az egyetem különböző fakultásait. az új doktorokat dr. szabó zoltán akadémikus, az egyetem rektora és a rektori tanács tagjai köszöntötték. /mti/

bb. 45. debreceni operaénekesek sikere antwerpenben

vid/j/s fm hk

1965. december 21.

a bartók-év alkalmából belgiumban is megemlékeznek a nagy magyar zeneszerzőről és tudósról. december első felében antwerpenben műsorra tűzték bartók a kékszakállu herceg vára című operáját s debreceni operaénekeseket, tibay krisztát és tréfas györgyöt kérték fel a szerepek alakítására. két előadást tartottak az antwerpeni operaházban walter crabeels vezényletével. a nagy sikerre tekintettel januárban szintén két alkalommal műsorára tűzte a bartók operát az antwerpeni operaház. ezeken az előadásokon is tibay kriszta és tréfas györgy énekel. /mti/

15,25/m

-34-

bb. 46. jövőre már önállóbban gazdálkodnak a vállalatok, előtérben az export fokozása - az 1966-os tervről tárgyalt a kgm kollégiuma

t sl/m/vg

1965. december 21.

a kohó- és gépipari minisztérium kollégiuma, és pártvégrehajtóbizottsága kedden megtárgyalta a tárca 1966-os tervét.

az immár jóváhagyott tervből kitűnik, hogy a kohó- és gépipar jövő évi munkáját a népgazdaság érdekeinek fokozott segítése, mindenek előtt a külkereskedelmi mérleg nagyobb mérvű javítása jellemzi. a gépipar termelése viszonylag szolid ütemben, mintegy 6 százalékkal emelkedik, az export azonban 7,5 százalékkal lesz nagyobb az ideinél. ennél is jóval nagyobb mértékben, növekszik a tőkés országoknak szánt kivitel.

kovács istván, a kohó- és gépipari miniszter első helyettese elmondotta, hogy jövőre minden erőt a gazdaságosabb termelésre és az export fokozására kell összpontosítani. ehhez a vállalatok az eddiginél nagyobb önállóságot kapnak. kevesebb mutató kötelezi őket különféle részfeladatok megoldására, kiemelt cikkek előállítására. szabadabban gazdálkodhatnak a munkaerővel, ha indokoltnak látják, beralapjuk terhére felvehetnek munkásokat, a fontos az, hogy gazdasági eredményeik igazolják ezeket az intézkedéseket. ha a tőkés országokra vonatkozó exportterveket teljesítik, a többletbevételből származó deviza jelentős részét saját bevételeikből felhasználhatják fontos, tervben felüli import áru beszerzésére. a fokozott önállóságot figyelembe véve is azonban jelentős erőfeszítéseket, s igen nagy felelősségérzetet kíván a jövő évi terv a gyárak vezetőitől, kollektíváitól. a népgazdaság valamennyi üzemtől jó minőségű árut vár el, sem a belkereskedelem, sem a külkereskedelem nem vesz át a jövőben rossz minőségű, vagy egyéb okból eladhatatlan árut.

a miniszter első helyettese elmondotta, hogy a munka javítását, korszerűsítését jövőre jelentős beruházások segítik. a népgazdaság messzemenő áldozatokra kész, hogy akár a legdrágább, gépet is megvásárolja, ha ezt itthon jól, gazdaságosan fel lehet használni. 1966-ban a kohó- és gépipar több mint 3 és fél milliárd forintot költ beruházásokra, jóval többet, mint 1965-ben. ez a nagy összeg magában foglalja a közúti járműgyártás nagyszabású fejlesztésére előirányzott keretet is. említésre méltó, hogy a beruházások engedélyezési és bonyolítási rendje egyszerűbb lesz, a minisztérium nagyobb jogkört kap. viszont elvárja a népgazdaság, hogy a beruházások mielőbb meghozzák gyümölcsüket. /mti/

16.06/-n

1609 2. szel.

-35-

bb 47. hármas ikrek születtek szekszárdon

vid tné vm fm 1965. december 21.

szekszárdon a balassa jános megyei kórházban ^{hármas} ikreknek adott életet szilfai józsefné bátaszéki édesanya.

az ikrek - egy fiú és két kislány - valamint édesanyjuk jó egészségnek örvendenek./mti/

- . -

bb 48. hajót építettek a siófoki kikötő műhelyének dolgozói

vid lk vm szf 1965. december 21.

a balatoni hajózás történetében most történt meg először, hogy a siófoki hajóállomáson készült teljesen új, vastestű vízijárművet adtak át rendeltetésének. a mohácsi révátkelő vállalat részére építettek a nyolcvan személyes, vízibuszhoz hasonló, izlésesen berendezett, „bendegúz”, névre keresztelt hajót a kikötő műhelyének dolgozói, akik eddig csupán javításokat végeztek. a kedden megtartott jólsikerült hatósági próba és egyéb szakmai vizsgálat a hajóállomás műszaki gárdájának derekas munkáját dicséri. a hajót még ebben az évben rendeltetési helyére, mohácsra irányítják, ahol majd az átkelő személyforgalom és kompvontatás lebonyolításában vesz részt./mti/

- . -

bb 49. ajándék-kosárral kedveskedett a budapesti mávaut a nyolcvanmilliomodik utasának

t hbj tm vm vg 1965. december 21.

kedden délután 2 óra körül váltotta meg jegyét az engels téri központi pályaudvaron a budapesti mávaut idei nyolcvanmilliomodik utasa, szakács lászlóné, a tiszaugi szociális otthon könyvelője. a nyolcvanmilliomodik utast hidasi györgy, a budapesti mávaut vezérigazgatója üdvözölte és átnyújtotta az utasnak a mávaut ajándék-kosarát és egy időszakos bérletjegyet.

a kis házi ünnepség után tartott sajtótájékoztatón hidasi györgy vezérigazgató beszámolt a második öt éves terv idején elért eredményekről. öt év alatt a budapesti mávaut autóbusszal kereken 186 millió kilométert tettek meg és összesen 375 millió utast szállítottak. 1965-ben a budapesti mávaut kocsijai - az előzetes számítások szerint - 40 millió kilométert futnak, s december végéig mintegy 82 millió utast szállítanak. a vállalat az idén november 30-ig 1006 menetrendszerű és 611 különjáratot indított külföldre.

/folyt.köv./

16.17/-n

-36-

le

bb.49./ ajándék-kosárral...1. folyt./vm

a jövő évi tervekről szólva elmondotta, hogy koratavasztól késő őszig nagyobb befogadóképességű autóbusszokat közlekedtetnek a dunakanyarban, sűrítik budapest-érd között a járatokat, megkezdik az engels téri központi pályaudvar korszerűsítését, felújítását, az idegenforgalmi idényben a budapest-léva nemzetközi vonalat meghosszabbítják nyitraig és új járat indul budapest-komárom-galánta-nagyszombat utvonalon, s még jobb autóbussz-összeköttetést teremtenek budapest és az adriai tenger üdülőhelyei között. 1965-ben sok külföldi bérelt személyautót itt-tartózkodása idejére. személykocsi kölcsönzésre újabb 60 kocsit szerez be a vállalat./mti/

- . -

bb 50. súlyos közlekedési balesetek

tm/m/sr

1965. december 21.

a 22. kerület nagytétényi ut 198-202 szám előtt kapás jános 36 éves gépkocsivezető a hármas jelzésű autóbusszal szabálytalanul előzött és összeütközött egy mentőautóval. a baleset következtében a mentőautó gépkocsivezetője, hegyi Antal súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett, felvégi józsef a mentőkocsiban ülő épülő könnyebben sérült meg, schuszter Lajosné, 43 éves nagytétényi lakos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a 9. kerület illódi ut 89 számú ház előtt binder józsef, 40, éves gépkocsivezető tehergépkocsival nem adott elsőbbséget a járdasziget és a gyalogjárda között schvalm józsef 35 éves lakatos, budapesti lakosnak és elütötte. a gyalogost súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

a 12. kerület krisztina körút és a maros utca torkolatánál laposa Lajos, 56 éves villamosvezető a 61-es villamossal nem tartotta be a követési távolságot, és nekiütközött a 63-as villamosnak. az utasok közül négyen könnyebben megsérültek. a 22. kerület, budafok, Leányka utca és a duna utca kereszteződésénél major erzsébet, 52 éves segédmunkás, budapesti lakost egy 43-as villamos elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

a 14. kerület ajtósi dűrer sor 9 számú ház előtt dr. Nagy Antalné, 71 éves nyugdíjast egy személyautó elütötte. az idős asszonyt súlyos, nem életveszélyes állapotban szállították kórházba. Zuglóban a récsel garázsban egy tolató autóbusszal halálra gázolta szentpéteri László 23 éves gépkocsivezető, kerepesi lakost. a felelősség megállapítására vizsgálat indult./mti/

- . -

16.20/-n

-37-

le

bb 51. dr. szendrey ákosnak, a budapesti néprajzi muzeum volt főigazgatóhelyettesének hamvait

k /ol/tné/m/fm

1965. december 21.

december 23-án, csütörtökön fél 12 órakor helyezik el a farkasréti temető kolumbáriumának alagsorában. /mti/

-. -

bb 52. „sípól”, az óriáskazán - befűtötték a dunai hőerőmű első 150 megawattos gépsorának kazánját

vid/gö/m/szf

1965. december 21.

kedd délután „megszólalt”, a dunai hőerőmű első 150 megawattos gépsorának kazánja. a fűlsiketítő, sípóló hang az óriáskazán próbáját jelzi, mert az óránként 500 tonna, 140 atmoszférára nyomású gőzt termelő egység energiáját egyelőre a szabadba engedik.

a szerelők még a múlt héten végeztek az ország első ilyen nagyteljesítményű kazánjának összeállításával. szombaton 200 tonna vízzel feltöltötték a csőrendszert, majd először kis lánggal megkezdték a kazán felfűtését. az első feladat a kazán falának kiszáritása volt. ezután a tüzelőanyag mennyiségének növelésével hozzáálltak a gőz fejlesztéséhez. az óriáskazán tüzterében 1200 fokos hő alakítja át gőzzé a csőrendszerben áramló vizet. a jelenleg szabadba engedett nagymennyiségű gőzzel a csőrendszert tisztítják meg a szennyeződéstől.

a néhány napig tartó kifúvatás után leállítják a kazánt, majd véglegesen összeszerelik a gővezetőket, hogy utána megkezdődhessék a gépegység együttes próbája. /mti/

-. -

bb 53. vas megyei nyugdíjasok találkozója szombathelyen

vid tné vm fm

1965. december 21.

kedden szombathelyen százötvenen vettek részt a kereskedelmi, pénzügyi és vendéglátóipari nyugdíjasok hagyományos évi találkozásán. a szakszervezetek megyei tanácsa karácsonyi ajándékcsomaggal és műsossal kedveskedett az idős embereknek. /mti/

-. -

17.00/-n

-38-

KE

bb 54. orosz jános festőművész kiállítása

t s hné vm fm

1965. december 21.

a kulturális kapcsolatok intézetének dorottya utcai kiállító termében kedden kiállítás nyílt orosz jános festőművész legújabb munkáiból. a tárlatot, - amelyen a művész több olajfestményét, grafikáját mutatja be a közönségnek, - nagy lászló költő nyitotta meg. /mti/

17.25/n

-. -

bb 55. tisztelet a pedagógusoknak, az ifjúság nevelőinek - befejezte munkáját a kisz központi bizottsága

t di gg vm sr

1965. december 21.

kedden befejezte munkáját a magyar kommunista ifjúsági szövetség központi bizottsága. a tanácskozás második napján megjelent lugossy jeno művelődésügyi miniszterhelyettes és mekis józsef, a munkaügyi miniszter első helyettese.

kárpáti sándor, a kisz központi bizottságának titkára, a második napirendi pont előadója ismertette azokat a feladatokat, amelyek az oktatási reform végrehajtásának munkájában a középfoku oktatási intézményekben az ifjúsági szövetség előtt állnak, majd vita következett. a központi bizottság végül elfogadta a beterjesztett határozati javaslatot. ebben egyebek között hangsúlyozta:

- az oktatási reform-törvény négy éves eredményei kivívták az ifjúság elismerését is. a reform alapelveinek megfelelően korszerűbb a tananyag és hatásosabb a nevelőmunka. az iskola, az iskolázatás szocialista rendszerünk erejének, fölényének mutatója; az oktatási törvény az ifjúság érdekeinek, vágyainak kifejezője is. továbbfejlesztése nemcsak állami feladat, hanem a legérdekeltettebbek, a fiatalok igénye, az ifjúsági szervezet feladata, felelőssége is. ezért üdvözljük az országgyűlés 1965 novemberi ülészakán megvitatott és elfogadott javaslatokat, valamint az elnöki tanács új törvényerejű rendeletét a középfoku oktatási intézményekről.

/folyt.köv./

18.30/-n

-39-

KE

a határozat kimondja: a kommunista ifjusági szövetség a soronkövetkező célok megvalósítását ifjusági-mozgalmi feladatnak, a fiatalok érdekvédelmének tartja, s így az oktatási reform-törvényt „ifjusági törvénynek” tekinti. egész tevékenységével az iskola, a szülői ház segítőtársa kíván lenni, mindent megtesz azért, hogy a fiatalok megtanuljanak helyesen élni a lehetőségekkel, könnyebben legyűrjék a pályaválasztási gondokat, megtalálják helyüket az életben. bevonja őket a reform feladatainak megoldásába, közvetíti javaslataikat - ehhez fórumot teremt - és sajátos mozgalmi eszközeivel hozzájárul a reform mindhárom céljának megvalósításához.

a központi bizottság arra szólította a kisz alapszervezeteket és bizottságokat, hogy neveljék az új nemzedéket a szocialista hazai iránti feltétlen hűségre, a marxizmus-leninizmus igazságainak megértésére, elsajátítására, szocialista munkaerőcsere, helyes életcél kialakítására és segítsenek, hogy a most felnövő fiatalok is a közösség hasznos tagjaivá váljanak. hangsúlyozta: az egyetemeken és főiskolákon, valamint a továbbképző előadásokon készítsék fel a pedagógusokat a korszerű pályaválasztási tanácsadásra. az uttörőcsapatok programjában már az ötödik osztálytól rendszeresen szerepeljenek a különböző szakmák megismertetését, az érdeklődés felkeltését szolgáló foglalkozások. az üzemekben és a szakmunkástanuló intézetekben a kiszesek ifjúkommunista megbízatásként foglalkozzanak a pályaválasztás előtt álló fiatalokkal. örködjék azon, hogy a lányoknak fenntartott helyeket valóban ők töltsék be.

állást foglalt amellett, hogy a szakmunkásképzés személyi, tárgyi feltételeit - akár átcsoportosítás útján is - javítani kell. rámutatott: elengedhetetlen a lány-otthonok számának és férőhelyeinek növelése. a társadalmi és gazdasági életben lezajlott változások és a szakmunkásképzés fejlődése miatt megfontolásra ajánlotta az 1949 4. -es számú „iparitanuló törvény”, felülvizsgálatát. indítványozta: az iparitanuló ösztöndíj rendszerben az eddiginél is jobban jusson kifejezésre az erkölcsi és anyagi ösztönzés egysége, az ugynevezett nehéz szakmák megbecsülése. örömmel üdvözölte az ifjú szakmunkások továbbtanulása feltételeinek megteremtését és szorgalmazta: tegyék lehetővé, hogy a hagyományos módon képzett ifjú szakemberek - akár különbözőzeti vizsga letételével is - folytathassák tanulmányaikat a középiskolákban.

/folyt.köv./

Mc

javasolta: a szakközépiskolai hálózatot bővítsék ki a lányok elhelyezkedése szempontjából különösen jelentős egészségügyi szakiskolákkal. indítványozta: a nagyobb felkészültséget és nagyobb általános műveltséget kívánó kereskedelmi képzést szakközépiskolák lássák el. arra szólította a gimnáziumok kisz-szervezetét, hogy már az első évfolyamon adjanak segítséget a falusi-tanyai általános iskolákból kikerült fiataloknak, hogy minél rövidebb idő alatt beilleszkedjenek a középiskola életébe és - különösen az ugynevezett nehéz tárgyakban - behozzák elmaradásukat. a második évfolyamtól kezdve foglalkozzanak tervszerűen a felsőfoku oktatási intézmény-típusok és szakmunkás-pályák, foglalkozási ágak ismertetésével. tekintsék mozgalmi tevékenységük szerves részének a tanulmányi versenyeket, a tantárgyi vetélkedőket és pályázatok, valamint a szakköröket. a továbbiakban hangsúlyozta a kisz központi bizottsága:

- nagyjelentőségű intézkedésnek tartjuk az új egyetemi felvételi rendszer bevezetését. a származás szerinti kategorizálás eltörlése az ifjuság igazságérzetével találkozott. a fiatalok véleményének adunk azonban kifejezést akkor is, amikor indokoltnak tartjuk, hogy a tudás, a felkészültség mellett tegyék mérlegre a hivatásszeretetet, a közösségi felelősségérzetet és a pályázók emberi értékeit is. tekintettel arra, hogy az erkölcsi tulajdonságok reális értékelésére a középiskolákban van lehetőség, javasoljuk, hogy ezeket teljes egészében a középiskolákban bírálják el, s juttassák pontszámokban is kifejezésre. ehhez nyújt-
sanak segítséget a kisz-szervezetek felelősségteljes, valóságghü jellemzései is.

- a kisz központi bizottsága egész tanulóifjuságunk tiszteletét fejezi ki a pedagógusoknak, a szakoktatóknak, az ifjuság nevelőinek, - folytatódott a határozat, amely rámutatott: a pedagógusok gondjainak további enyhítéséből a kisz is részt vállal. a központi bizottság felszólította a kisz-szervezeteket: szervezzenek önkéntes társadalmi munkát a pedagógus-lakás építkezési program mielőbbi megvalósításáért. kimondta: a lehetőségeknek és a szükségletnek megfelelően biztosítják, hogy a kisz lakásépítési akciójában fiatal pedagógusok is részt vegyenek. /mti/

...-

Mc

bb 56. kiosztották a díjakat a szovjet irodalmi pályázat nyerteseknek - kitüntették a szovjet irodalmat népszerűsítő könyvtárvezetőket

t/ol/gk/m

1965. december 21.

kedden a barátság házában kiosztották a díjakat a szovjet irodalmi pályázat nyerteseknek és dr. gyalmos jános, az mszbt budapesti bizottságának elnöke átnyújtotta az mszbt aranykoszorús jelvényét a szovjet irodalom népszerűsítésében kimagasló eredményt elért hat fővárosi könyvtárvezetőnek.

az mszbt budapesti elnöksége, a szabó ervin könyvtár, az európa könyvkiadó és az állami könyvterjesztő vállalat az idén tavasszal meghirdetett pályázatán nagyszámu olvasó vett részt, akik a mai szovjet irodalom több reprezentánsának műveiről készítettek dolgozatot. a pályázat első díját, a szovjetunióbeli utazást kovács mária tanuló, a 10-es számu könyvtár olvasója nyerte, míg a második és harmadik helyezett kis könyvtárat, illetve könyvsorozatot kapott. több mint hetven pályázó részesült értékes könyvjutalomban. /mti/

bb 57. féja géza szerzői estje a szombathelyi művészpresszóban

vid/tné/m/fm

1965. december 21.

kedden este szombathelyen a művészpresszóban nagy sikerrel rendezték meg féja géza szerzői estjét „a viharsaroktól az őrségig”, címmel. az író beszámolt életútjáról, munkásságáról: augusztusban két hétig tanulmányozta az ország egyik legérdekesebb tájegységét, a vas megyéhez tartozó őrséget, s „embert becsülő őrség”, címmel ötrészes irodalmi riportban számolt be a szabad föld című hetilapban az ott élő emberek gondjairól, munkájáról, hétköznapjairól. a vas megyei tanács végrehajtó bizottsága és a szabad föld a közeljövőben könyvalakban is megjelenteti az írást. /mti/

18.50/-n

-42-

bb 59. elítélték a tolna megyei „betyárokat”,

vid tr vm fm

1965. december 22.

szinte a régi betyárvilág elevenedett fel a szekszárdi járás-bíróság egyik bünperének tárgyalásán, amelyet kedden délután fejeztek be. a járásbíróság még november 28-án kezdte tárgyalni egy nagyszabású sertéstolvajlásra szövetkezett banda: sárközi józsef - és 10 társa, részben szekszárdi, részben tolnai lakosok bünperét.

a tolvajbanda tolna és baranya megyében csaknem félszáz sertést hajtott el apránként. a sertéseken kívül lisztet, babot, kukoricát is elloptak az ujmódi betyárok. az első tárgyaláson, amely négy napig tartott, a bíróság mintegy 100 tanut hallgatott ki. a vádiratban összefoglalt lopások tulnyomó többsége bebizonyosodott, s maguk a vádlottak is beismerék jó részét. bebizonyosodott, hogy a tolna-baranya megyei halgazdaság homokpusztai üzemegeységéből is vittek el sertéseket, méghozzá az állatgondozók egyik talicskájával. más-hol, mint például dunaszentgyörgyön, vagy baranya megyében, egyszerűen kihajtották az ólaktól a sertéseket. a tárgyalásokon az is ki-derült, hogy a társadalmi tulajdon védelme ezekben a gazdaságokban gyenge lábon állt: éjjeli őröknek színét sem látták a tolvajok.

a szekszárdi járásbíróság kedden délután hozott ítéletet. sárközi józsefet három évi és hat hónapi szabadságvesztésre ítélte s öt évre eltiltotta a közügyektől. kovács józsef három évet kapott és szintén öt évre eltiltották a közügyek gyakorlásától. a lopások előkészítésében, végrehajtásában, de főleg a lopott állatok eladásában főszerepet játszó sárközi gyulát két évi és tíz hónapi szabadságvesztésre és négy évi jogvesztésre ítélték.

a többi büntársat három hónaptól egy év és két hónapig terjedő szabadságvesztéssel sújtották. az ítélet csak részben jogerős, mert több elítélt esetében az ügyész súlyosbításért, a védő és az elítéltek enyhítésért fellebbeztek. /mti/

19.50/m

bb 61. időjárásjelentés

gk/m

1965. december 21.

a meteorológiai intézet jelenti 1965. december 21-én, kedden 19 órakor:

a nappali fölmelégedés délen is csökken

várható időjárás szerda estig:

erősen felhős, párás, többfelé ködös idő, elsősorban az északi megyékben esővel, havasesővel, helyenkint ködszitalással. gyöngye, időnkint élénkebb változó irányu szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán plusz 3 - plusz 8 fok között. /mti/

20.00/-n

-43-

bb 58. nagygyűlés debrecenben a délvietnami nemzeti felszabadítási front megalakításának 5. évfordulója alkalmából

vid gk vm fm

1965. december 21.

Kedden debrecenben a szakszervezetek hajdu-bihar megyei tanácsa szolidaritási nagygyűlést rendezett a délvietnami nemzeti felszabadítási front megalakításának 5. évfordulója alkalmából. A város üzeminek, intézményeinek, hivatalainak képviselőiben több mint ezer dolgozó töltötte meg a Bartók-termet. Az elnökségben többek között helyet foglalt Gódor Ferenc, az MSZMP hajdu-bihar megyei bizottságának első titkára, Valkó Mihály, az MSZMP debreceni városi bizottságának első titkára. Résztvett a nagygyűlésen Dinh Ba Thi, a délvietnami nemzeti felszabadítási front budapesti irodájának vezetője.

A gyűlést Farkas István, a szakszervezetek hajdu-bihar megyei tanácsának vezető titkára nyitotta meg, majd Geréb Sándorné, a SZOT titkára mondott beszédet.

- a magyar dolgozók a proletár szolidaritás szellemében támogatják a vietnami nép igazságos, hősiességű harcát az amerikai agresszorok ellen. helyeseljük az MSZMP központi bizottságának és a magyar kormányának a vietnami kérdéssel kapcsolatban tett nyilatkozatait és intézkedéseit, - mondotta többek között.

- teljes mértékben támogatjuk a vietnami demokratikus köztársaság és a délvietnami nemzeti felszabadítási front javaslatait a vietnami kérdés békés rendezésére. a világ valamennyi haladó erővel együtt követeljük, hogy az amerikai egyesült államok kormányának vessen véget a szégyenletes agresszióknak, vonja ki fegyveres erőit délvietnamból, számolja fel támaszpontjait s tartsa tiszteletben a vietnami nép önrendelkezési jogát, függetlenségét és területi szuverenitását.

Geréb Sándorné beszéde után Dinh Ba Thi felszólalásában köszönetet mondott a magyar kormány és a testvéri magyar nép támogatásáért.

A nagygyűlés résztvevői táviratot küldtek a délvietnami felszabadulásért küzdő szakszervezeti szövetségnek, amelyben mélyszégyenrel elítélik az agresszorok támadását, s további segítségükről biztositják a szabadságukért küzdő vietnami népet./mti/

20.00/-n

-44-

bb 60. a „Katerina Izmajlova”, bemutatója az operaházban

t ol gk vm

1965. december 21.

Kedden este az operaházban nagy sikerrel mutatták be Dmitrij Sosztakovics eddigi legnagyobb színpadi művét, a „Katerina Izmajlová”, -t. A Leszkov kisregénye nyomán komponált négyfelvonásos opera librettóját a zeneszerző és prejsz írta, s Szabó Miklós fordította magyarra. Az előadást vendégként Lev Mihajlov érdemes művész, a moszkvai Sztanyiszlavszkij és Nyemirovics-Dancsenko zenés színház főrendezője és munkatársa, nagyvezda Kemarszkaja állami-díjas népművész rendezte. A diszketeket Fülöp Zoltán, a jelmezeket Márk Tivadar tervezte, a zenekart Kórody András vezényelte. Az opera főbb szerepeit Mátyás Mária, Jámbor László, Udvardy Tibor és Szigeti László énekelte.

A már Moszkvában, Firenzében, Bécsben, Wiesbadenben, a Londoni Covent Gardenben, Belgrádban, Prágában, New Yorkban, Milánóban, Zürichben és Stockholmban nagy sikerrel bemutatott mű szerzőjét, Dmitrij Sosztakovicsot - aki feleségével együtt vett részt az előadáson - hosszan tartó tapsal innepelte a budapesti premier közönsége. Sok tapsot kaptak az opera vendégrendezői és a közreműködő művészek is./mti/

bb 62. elutazott a FIR kongresszusán részt vett szovjet delegáció

t vt gk vm

1965. december 21.

Kedden este elutazott budapestről az ellenállók nemzetközi szövetségének /fir/ V. kongresszusán részt vett szovjet küldöttség, amelyet A. F. Fjodorov, egykori partizántábornok, a Szovjetunió két-szeres hőse, az SZKP központi bizottságának tagja, Ukrajna társadalombiztosítási minisztere vezetett. A delegációt a keleti pályaudvaron Dr. Sós György rendőrezérenagy, a magyar partizán szövetség alelnöke, Gábor István főtitkár és a szövetség országos bizottságának több tagja bucsúztatta.

Ugyancsak jelen volt a bucsúztatásnál N. N. Szikacsov, a Szovjetunió budapesti nagykövetségének tanácsosa./mti/

20.25/-n

-45-

bb 63. kiállítás a jugoszláv néphadsereg napja alkalmából

t vt gk vm

1965. december 21.

a jugoszláv néphadsereg napja alkalmából kedden este kiállítás nyílt a magyar néphadsereg központi klubjának vacsi utcai épületében. a megnyitón, amelyen a tábornoki kar több tagja is részt vett, volt a narancsics ezredes, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság budapesti nagykövetségének katonai és légügyi attaséja ismertette a jugoszláv néphadsereg létrejöttének körülményeit, s méltatta azt a hősies küzdelmet, amelyet a német fasiszta megszállók ellen vívott a második világháború éveiben.

a kiállítás megnyitása után rendezett klubesten magyar előadó művészek, valamint a magyarországi délszlávok szövetsége művészenyitő sének szólistái működtek közre./mti/

bb 64. a moszkvai állami Lomonoszov egyetem

t s gk vm fm

1965. december 21.

hazánkban tartózkodó 80 tagú akadémiai énekkara kedden este mutatkozott be az eötvös Loránd tudományegyetem jogi karának aulajában. az egyetem hallgatói nagy tetszéssel fogadták a szovjet vendégek műsorát. a koncert programjában többek között Kodály, Gluck, Csajkovszkij, Schubert, Mozart és Alekszandrov művei szerepeltek.

a szovjet együttes vendégszereplését februárban visszavizsgálja az egyetemi színpad koncertzenekara. több alkalommal lépnek fel moszkvában és kijevben./mti/

20.34/-n

2047 Lohm

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1965. december 22.

bb 1. 42 előadás - 34 szindarab a karácsonyi ünnepeken budapest 12 színházában

i s g g v m f m

1965. december 22.

csaknem valamennyi budapesti színházban az ünnepeken naponta két előadást tartanak. az érdeklődők válogathatnak klasszikus és magyar darabok között, megnézhetik a színházak régi, nagyszerű repertoár darabjait és a legutóbb bemutatott produkcióit is. a nagy- mező utcai nemzeti színházban a két napon négy előadást tartanak, mégpedig a délutáni órákban és este. december 25-én „az uri muri”, és a „két nő között”, másnap pedig délután a „két nő között”, című francia komédia, este pedig Shakespeare-Brecht: Coriolanus című drá- mája kerül színre. ugyancsak négy előadást tart a két napon a kamara színház is. karácsony első napján „az ifjúság édes madara”, kerül színre délután, este, valamint másnap délután pedig Salamon Pál: Magadra kiáltás című drámáját tűzik műsorra. ezen a napon az esti műsor: a „kerti ünnepély”, a Vigszínház ünnepi programjában a Karenina Anna, a Fizikusok és a Karamazov testvérek előadásai között válogathatnak az érdeklődők. a Vigszínház ideiglenes kamara színházában, az Ódry színpadon 25-én a „szegény daniel”, 26-án pedig „az orvos dilemmája”, szerepel a programban.

a madách színházban karácsony első napján délután a nagyszerű Tennessee Williams darab „a vágy villamosa”, kerül színre, este pedig Bertolt Brecht: Koldusopera című háromfelvonásos játékát lát- hatják a színház barátai. másnap délután a napokban bemutatott Shakespeare-színmű, a „téli rege”, este pedig a „yerma”, szerepel a műsoron. a kamara színházban az ünnepek alatt „a bolond lány”, a „bolondok grófja”, „az élet királyát és az „ex,-et láthatják az érdeklődők.
/folyt.köv./